

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ἑπισημοῦ τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχόν ἐπὶ τὴν χώραν διηρησίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἕριστον καὶ χρησιμώτατον ἐπὶ τοὺς καιρούς.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΤΗΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμὰς 100. Ἐξέμνηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.— Ἀμερικῆς δολάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὄλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελήνια 10.
Ἐξέμνηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουθῆκτος μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἐρμιόιδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρθολαίου.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος

Ἐν Ἀθήναις, 7 Ἰουνίου 1930

Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 27

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΑΘΡΩΝ

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΠΟΥ ΚΥΡΙΕΥΣΑΝ ΤΟ ΦΙΣ

Στὰ 1803, μέσα σ' ἓναν κήπο μιᾶς βίλλας στὸ Σαιν-Ρόκ, στὴν κομητεία τῆς Νίκαιας, μιὰ οἰκογένεια ἦταν μαζεμένη κάτω ἀπὸ τὴς μιμύδες μὲ τὰ ὄρατα χρυσὰ λουλούδια. Ὁ πατέρας, ὁ Ἰωσήφ Νικηφόρος Νιέψ (Niepse), ἡλικίας τότε

— Πηγαίνει ἀληθινὰ θαυμάσια, ἀπάντησε ὁ Νικηφόρος Νιέψ, μὲ ὄψος ἀρηρημένο. Ἀλλὰ τώρα μὲ ἀπασχολεῖ μιὰ ἄλλη σκέψη. Ἄκουσε, ἀν θέλεις, τὴν ἀφήγησιν αὐτῆ ἐνός παλαιοῦ συγγραφέα. Θὰ διασκεδάσει καὶ τὸν μικρὸ μας Ἰσίδωρο.

Καὶ διάβασε δυνατὰ τ' ἀκόλουθα:

«Τὴ νύχτα ἐκείνη τοῦ σωτηρίου ἔτους 1566, σ' ἓνα ὑπόγειο γεμάτο κάθε λογῆς ἐργαλεῖα, σωλῆνες καὶ μικρὰ μπουκάλια, δυὸ ἀνθρώποι ἰδρικοποῦσαν γιὰ τ' ἀνάψου τῆ φωτιά σ' ἓνα καμίνι, ποὺ μόνο ἢ λάμπη του φωτίζε τὸ σκοτεινὸ αὐτὸ ἄντρο.

— Φύσα, φύσα, Ματθαῖε, καὶ θὰ φωτίσσομε χρυσάφι! φώναζε τ' ἀφεντικὸ κουνώντας μὲ τὰ χέρια του τὸν παλιὸ καὶ

σ' ἓναν παλιὸ πάπυρο. Τέλος, ἔταν ἔκρινε πὸς ἦταν καιρός, φώναξε:

» — Ματθαῖε, φέρε μου τὸ «φεγγάρι»!

» — Τὸ φεγγάρι!; ρώτησε ξαφνιασμένος ὁ ψυχογιὸς.

» — Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Ἐρμῆ! Τίποτα δὲ μπορεῖς νὰ μθεῖς! Σοῦ ζητῶ, μὲ τὸ ἐπιστημονικὸ τῆς δυνάμει, τὴν ἀσημένια σκόνη ποὺ ἀγόρασες χτές ἀπὸ τὸ χρυσοσόχο.

» — Ἄ, τώρα μάλιστα! εἶπε ὁ Ματθαῖος, φέροντας τὸ πολύτιμο μέταλλο. Κρίμα, νὰ χαλάσομε αὐτὴ τὴν ὄρατα σκόνη μὲ τὰ φάρμακα!

» — Κλείσε τὸ στόμα σου, ἀνόητε! Πάρε τὰ δικὰ μου παπούτσι καὶ φέρεσέ τα νὰ ἡσυχάσης. Ἀλλὰ ἐννοῶ νὰ σέβησαι τὸ μεγάλο ἔργο ποὺ γίνεται μπροστὰ στὰ μάτια σου!

» Τὰ ἐπίσημα αὐτὰ λόγια σήμαιναν ὅτι ὁ παράξενος ἐκεῖνος δραματιστῆς περίμενε νὰ ἴδει τὴν ἀσημένια σκόνη νὰ ἐνωθεῖ μὲ τὸ θαλασσινὸ ἀλάτι καὶ νὰ γίνῃ ἀληθινὸ χρυσάφι.

» — Κοίταξε, τὸ πνεῦμα τοῦ ἀλατιοῦ ἔχει ἀξιοθαύμαστη ἐπίδραση... Πρέπει νὰ εἶσαι εὐτυχισμένος, Ματθαῖε: ὁ ἀφέντης σου ἀνακαλύπτει αὐτὴ τὴ στιγμή

«Μιὰ οἰκογένεια ἦταν μαζεμένη...» (Σελ. 318, στ. α')

σαράντα δυὸ χρονῶν, διάβαζε ἓνα χοντρὸ βιβλίον, ποὺ φαινόταν νὰ ἐνδιαφέρει τὸ ἴδιο καὶ τὴ γυναίκα του Μαρία καὶ τὸ μικρὸ του γιὸ Ἰσίδωρο.

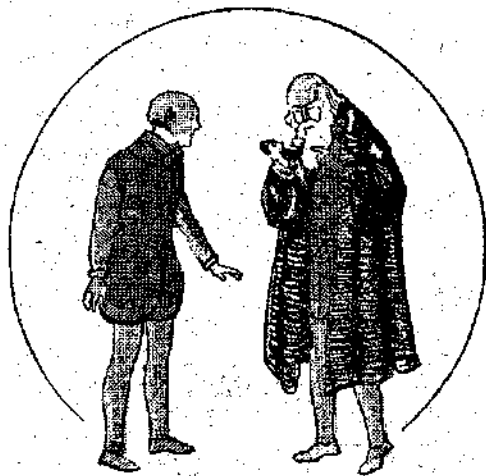
Δίπλα τοῦς, ἓνας ἄλλος μισόκοπος κύριος, μὲ ἔξυπνη φυσιογνωμία ἐρευνητοῦ, κινούσε ἓνα πολυσύνθετο μηχανήμα μὲ σωλῆνες, κυλίνδρους, τροχαλίες καὶ μικροὺς ἰμάντες, ποὺ μεταβίβαζαν τὴν κίνηση. Ὁ μηχανικὸς αὐτὸς ἦταν ὁ Κλαύδιος Νιέψ, μεγαλύτερος ἀδερφὸς τοῦ Νικηφόρου.

— Ὁ «πυροφόρος» μας πηγαίνει θαυμάσια, εἶπε χαρούμενα ὁ Κλαύδιος, βλέποντας σὲ κίνηση τὴ μηχανή.

τριμμένο μαγδύα ποὺ φοροῦσε.

» — Κάνω ἔ, τι μπορῶ, κύρ-Φαβρίκιε, ἀπαντοῦσε ταπεινὰ ὁ ψυχογιὸς ἀνοικοκλεινώντας τὸ φουσερό του... Μὰς χρειάζεται πολὺ αὐτὸ τὸ χρυσάφι, νὰ πάρω κι' ἐγὼ ἓνα ζευγάρι παπούτσι, γιὰ τὴ πόδια μου εἶναι ἔξω πιὰ.

» Ὁ ἀλχημιστῆς (γιὰ τὸ Φαβρίκιος ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς μισότρελλους ἐκείνους σοφοῦς, ποὺ ἀγωνιζόταν ἐκείνη τὴν ἐποχὴ νὰ βροῦν τὴ «φιλοσοφικὴ πέτρα») ἔκανε πὸς δὲν ἄκουε τὸ παράπονο τοῦ Ματθαίου. Ἀνακάτεψε μὲ τὸ δεξί του χέρι ἓνα βραστὸ μῆγμα, προφέροντας κάτ' ἄλλοκοτες φράσεις, ποὺ τίς διάβαζε

«Κοίταξαν προσεχτικὰ τὴν ἀσηρὴ σκόνη». (Σελ. 314, στ. α')

τὸ «κέρας τῆς σελήνης»! (*) Κατάλαβες;
 » — Νὰ μὲ συμπαθῆς, ἀφεντικῶς, ἐγὼ
 δὲ βλέπω μῆτε φεγγάρι, μῆτε κέρατα.
 Ἄλλωστε, μεῖς εἶπαμε νὰ φτιάσουμε
 χρυσάφι κι' ὄχι...
 » — Θὰ γίνει κι' αὐτὸ! βεβαίως φι-
 λοσοφικῶς ὁ ἀλχημιστὴς εἰχόνοντας μιά
 ματιά στὸ φεγγίτη τοῦ ὑπογείου... Ἐ-
 ξω ξημέρωσε καὶ εἶναι καιρὸς νὰ ἐγκα-

χημικοὶ τοῦ Βορρᾶ, οἱ Μεσημβρινοὶ
 λαοὶ εἶχαν παρατηρήσει διὰ τὰ μέρη τοῦ
 σώματος ποὺ μένουν στὴν ἐπιδραση τοῦ
 ἡλίου καὶ τοῦ φωτός, παίρνουν ἄλλο
 χρώμα. Ἐρεῖς, Ἰσίδωρε, τὴν ἱστορία
 τῶν δύο ἑβραίων ποὺ ἤθελαν νὰ γίνουν
 μουσουλμάνοι;

— Ὅχι, θεῖτε μου, δὲν τὴν ξέρω αὐτὴ
 τὴν ἱστορία, ἀπάντησε ὁ Ἰσίδωρος.

— Νὰ σοῦ
 τὴν πῶ λοιπὸν
 ἐγώ; Δυὸ Ἰσ-
 ραηλίτες πῆ-
 γαιναν στὴν
 Πόλη γιὰ ἐμ-
 πόριο. Στὸ δρό-
 μο ὁ ἕνας εἶπε:

« — Ἀραγε,
 αὐτοὶ οἱ Μωα-
 μεθανοὶ θὰ ἀ-
 γοιάζουν ἀπὸ
 ἀλλόθρησκο;

« — Αὐτὸ τὸ
 σκέφθηκα κι'
 ἐγώ, εἶπε ὁ
 ἄλλος. Καλὸ
 θὰ ἦταν ν' ἀλ-
 λάξουμε πίστη
 γιὰ νὰ πάει
 καλά τὸ ἐμπό-
 ριο.

« — Μὰ θὰ
 μᾶς δεχτοῦνε
 στὴ θρησκεία;

« — Ἐννοια σου κι' ἐχω τὸ σχέδιό μου.
 Θὰ κάνεις μόνο, ἔτι σοῦ πῶ καὶ θὰ
 πᾶνε ὅλα καλά.»

Ὁ Ἑβραῖος τότε ἐκπλώθηκε στὸν ἄμ-
 μο μὲ τὴ ράχη, ἀνοῖξε τὸ φόρεμά του
 στὸ στήθος κι' εἶπε τὸ σύντροφό του
 ν' ἀκουμπήσει τὴν παλάμη του ἀπάνω
 στὴν καρδιά του... Ἐμειναν ἔτσι τρεῖς
 ὀλόκληρες ἑβδομάδες (δὲν εἶναι λίγο,
 βλέπεις) κι' ὕστερα ἐξέκριναν γιὰ τὴ
 Σταμπούλ.

Ἐκεῖ παρουσιάστηκαν στοὺς οὐλεμά-
 δες κι' ὁ ἕνας Ἑβραῖος εἶπε:

« — Ὁ ἴδιος ὁ Μωάμεθ μᾶς στέλνει νὰ
 γίνουμε ὀπαδοὶ του.

« — Δηλαδή, εἶδατε τὸν ἅγιο Προφήτη,
 ποὺ βρίσκεται ἀπὸ τόσα χρόνια στοὺς
 οὐρανοὺς; ρώτησε σοβαρὰ ἕνας οὐλεμάς.

« — Τὴ νύχτα φάνηκε σι' ἐνεδρό μου,
 εἶπε ὁ Ἑβραῖος. Ἀκούμπησε τὸ χέρι
 του στὸ στήθος μου καὶ μοῦπε: εἶσαι ἄ-
 ξιο τέκνο τοῦ Προφήτη! Νὰ καὶ τὸ ση-
 μάδι ἀπὸ τὸ χέρι του στὸ στήθος μου.»

Κι' ἀνοῖξε τὸ φόρεμά του κι' εἶδε
 τὸ ἄσπρο ἀχνάρι ἀπὸ μιά ἀνθρώπινη πα-
 λάμη πάνω στὸ ἡλιοκαμμένο στήθος του.
 Οἱ οὐλεμάδες ταράχτηκαν καὶ βιάστη-
 καν νὰ κάνουν τὴν τελετὴ τῆς κατήχη-
 σης μὲ μεγαλοπρέπεια καὶ κατάνιξη.

— Λοιπὸν, ὁ Ἑβραῖος αὐτός, εἶπε
 γελώντας ὁ Νικηφόρος Νιέψ, ἔπρεπε νὰ
 πάρει διπλωμα εὐρεσιτεχνίας, γιατί εἶχε

κάνει μιά ἀληθινὰ μεγάλη ἀνακάλυψη.
 Κι' ἔμεινε πάλι βυθισμένος στὸ διάβα-
 σμα τοῦ βιβλίου του.

Ὁ Κλαύδιος γύρισε στὴ μηχανή του
 κι' ἀφοσιώθηκε πάλι στὴ λειτουργία της.
 Ἡ μηχανὴ αὐτὴ, ποὺ οἱ ἀδελφοὶ τὴν εἶ-
 χαν ἐφεύρει τότε, ἦταν μηχανὴ γιὰ κί-
 νηση πῶς τέλεια ἀπὸ τὴ μηχανὴ ποὺ ὁ
 Φούλτων ἐφεύρε πολὺ ἀργότερα. Γιατὶ
 σημειώστε ἔτι τότε ἀκόμη δὲν εἶχε ἐ-
 φευρεθεῖ ὁ ἀτμὸς ἀπὸ τὸν Παπῖνο.

Τὸν ἴδιο χρόνο, οἱ ἀδελφοὶ Νιέψ ἔσ-
 ναγύρισαν στὴν πατρίδα τους, στὸ Σα-
 λόν, γιὰ νὰ διοργανώσουν δημόσιες δο-
 κιμῆς τῆς μηχανῆς τους.

(Ἀκολουθεῖ)

ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ
 (Ἄπ' τὸ Γαλλικόν)

Ο ΨΑΡΑΣ

Σκυμμένος μπρὸς στὴν ἀμμουδιά, γε-
 μάτος ἐλπίδα, ὄλο νέα ἐλπίδα, μπαλῶ-
 νει τὰ δάχτυλά του. Πρὸ ὀλίγου πῆγε κι'
 ἔκοψε ἕνα ξερὸ καλάμι καὶ μὲ τὸν ἀκο-
 νισμένο του σκυγιὰ ἔκαμε μὲ μεγάλη ἐ-
 πιτηδεότητα μιά σατὰ. Μπαλῶνει καὶ
 σιγοτραγουδᾷ ἕνα τραγούδι ποὺ μυρίζει
 ἀρμύρα, καὶ κάπου-κάπου σηκώνει τὰ
 μικρὰ γαλανὰ μάτια του κι' ἀγναντεύει
 τὴ θάλασσα.

— Ἀέρας, μπάρμπα-Χρήστο, αέρας!
 — Τὸ ξέρουμε αὐτὸ, παιδάκι μου.

Τέτοια ἐποχὴ τὸ μελτέμι παίρνει καὶ
 δίνει. Θάρτη ὁ Αὐγούστος, κι' αὐτὸς
 τρισχειρότερος. Τὸ Σεπτέμβρη πῶς θὰ
 μπορέσουμε νὰ δουλέψουμε.

Καὶ τὰ μάτια του γυαλίζουν, γιατί βλέ-
 πει κίολας τὰ δάχτυλά του γεμάτα ἀπὸ
 τὸν ἀσημένιο σπαρταριστὸ θησαυρὸ.

Ἡ θάλασσα ξεδιπλώνει ἀένα κατὶ
 πελώριες ἄχινες γλώσσες σὰ δαντέλες,
 ποὺ λές καὶ τίς δείχνει μὲ γυναικεῖα φι-
 λαρέσκια. Ὁ ἀφρός τοῦ γίνεται ἕνα
 σπιθοβόλι ἀπὸ τὸ δυνατὸ ρεῦμα ποὺ φυ-
 σάει μὲ τρέλλα χιλιῶν θεριῶν, κι' ὁ
 μπάρμπα-Χρήστος ἀφίνει στὰ γόνατά
 του τὰ δάχτυλά καὶ παίρνει κατὶ μεγάλες
 ἀναπνοές.

Τὰ σπαθωτὰ φύλλα τῶν καλαμιῶν
 κάνουν χίλιες μετάνοιες στὸ λεπτὸ ἀπὸ
 δῶ κι' ἀπὸ κεῖ, κι' ἡ ἄμμος σὰν καπνὸς
 σηκώνεται καὶ τρέχει, χτυπώντας μὲ τοὺς
 κόκκους τῆς τῆς γέρο ποὺ δὲν κουνάει
 κἄν ἀπ' τὴ θέση του.

Πότε-πότε βγάζει ἕνα σακκούλι κα-
 πνὸ καὶ στρίβει ἕνα χοιρτὸ τσιγάρο, ποὺ
 τᾶνάθει μ' ἕνα κίτρινο φυτίλι ποὺ κρα-
 τᾶει στὴν τσέπη του μαζί μὲ δυὸ πέτρες
 ποὺ βρίσκονται στὴν ἀκρογιαλιά. Ρου-
 φάει ἡδονικὰ καὶ μὲ μεγάλες ρουφηξιές
 τὸν καπνὸ, ποὺ τὸν καταπίνει εὐθὺς. Ἡ
 πίπα ὕστερα μένει ξερὴ ἀνάμεσα στὰ
 γυρῆλα μουστῆκιά του καὶ στὸ μικρὸ γέ-
 νι του. Τὴν κρατᾶει ἔτσι ὄρες. Ἄπλα
 του στίβει τὰ δάχτυλά καὶ τὰ σκονιά.

Καὶ πῶς κεῖ, τὰ πρόχειρα τζάνια καπνι-

σμένα, σωροὶ ἀπὸ ξερὰ κλαδιά καὶ μιά
 μυρωδιὰ φαριῶν ποὺχουν πρόσφατα μα-
 γειρευτεῖ στὸ πῆλινο τσουκάλι.

Οἱ γύρω βράχοι, σταχτεροί, κλείνουν
 τὸ μικρὸ κελπὸ καὶ στίς ρίζες του φυ-
 τρώνει ἕνας ἐκθαμβωτικὰ λευκὸς ἀφρός,
 ποὺ βράζει μ' ἕνα μονότονο θόρυβο. Καὶ
 σὰν ὁ ἥλιος κατέβει σπᾶκρογιαλὶ κι' ἡ
 ἀμμουδιά ἔλθῃ παίρνει ἕνα πορτοκαλί
 χρώμα, κι' οἱ ἀφροὶ κοκκινίζουν σὰν
 ἀπὸ θυμὸ, ὁ μπάρμπα-Χρήστος σκυμ-
 μένος ἀκόμα δουλεύει, μὲ νέα ἐλπίδα
 πάντα, τὰ βαμμένα μὲ πεῦθο δάχτυλά του.
 Ἐνάντια στὸ φῶς ἀμότιστος, μὲ φόντο
 τὴ θάλασσα ποὺ ἀφρίζει ρυθμικὰ, βλέ-
 πεις νάνεβοκατεβαίνει σὰ σπῖθα τὸ χέρι
 του στὴ δουλειά.

Κι' ὅταν ὁ ἥλιος παλακρὸς κι' ἀναμ-
 μένος χαθεῖ ἀφίνοντας ὅλα τῆς Ἰριδῆς
 τὰ χρώματα νὰ παλεύουν λές μὲ τὴν
 ἀμφοβόλια, τότε βλέπουμε τὸ γέρο νὰ βγά-
 ζῃ τὸ κασκέττο του μὲ τὸ τριμμένο κε-
 ραμίδι καὶ νὰ κἀνῃ τὸ σταυρὸ του.

— Καλὸ βράδι καὶ καλὸ ξημέρωμα!

Ἡ καμπάνα ἀπ' τὸ ἐκκλησάκι χτυ-
 πᾶει ἔσπισο, του κι' ὅλα βυθίζονται στὸ
 σούρουπο, χωρὶς νάχη τίποτα τὴ δύνα-
 μη νὰ μελήσῃ. Ἀφίνει κι' ὁ γέρος τὴ
 δουλειά του καὶ χασμουριέται, λές κι'
 ἤρθε ἡ ὥρα νὰ κοιμηθῇ. Σηκώνεται,
 ρίχνει μιά ματιά τριγύρω του καὶ φεύγει.

— Ποῦ πᾶς, μπάρμπα Χρήστο;

— Πᾶω στὴ βάρκα νὰ πλαγιάσω.

— Κάθησε νὰ δῆς τὸ φεγγάρι ποὺ
 θὰ βγῇ, σὲ λίγο.

— Ὅθι τὸ ἴδιον ἀπὸ κεῖ, καληγύχτα.

Σὲ λίγο ἡ ράχη τοῦ βουνοῦ ἀνατρι-
 χάει ἔλθῃ ἀπὸ ἕνα ἀργυρὸ χᾶδι. Μιά
 νέα ζωὴ λές ἀρχίζει ἀπ' τὸ σκοτάδι.
 Λές καὶ δὲν τελείωσε ἀκέμα ἡ παρά-
 σταση μὲ τὸ πέσιμο τῆς ἀδλᾶϊας τοῦ
 ἡλίου. Περπατᾷ στὴν ἀμμουδιά καὶ
 κοιτᾷ τὴ βάρκα τοῦ γέρο-Χρήστου ποὺ
 ταλαντεύεται περισσότερο τώρα μὲ τὸ
 πῆδμά του. Εἶναι ἀραγμένη σ' ἕνα σί-
 γουρο λιμανάκι. Βλέπω νάνάθει καὶ νὰ
 σβῶνει μιά μικρὴ σπῖθα στοῦ γέρου τὰ
 χέρια. Ὁ γέρος ἀναψε τὸ τσιγάρο μὲ
 τίς τσακουμπέτρες. Ὑστερα ἀρχίζει ἔ-
 ναν ἀμανὲ ποὺ ὁ ἀγέρας τὸν φέρνει μὲ
 πιότερους ἐλιγμούς κοντὰ μου, σὰν πε-
 ράπονο.

Ὡστόσο τὸ φεγγάρι ὑφώνεται σὰ
 μιά ἐκπληξὴ ποὺ δὲν περιμέναμε, κι' ἡ
 εἰκόνα του μᾶς φαίνεται τόσο καινούρ-
 για, σὰ νὰ μὴ τὴν εἶδαμε ποτέ!

— Ἄ!

Θαύμα! Ἡ ψυχὴ γεμίζει μονομιᾶς
 καλοσύνη, ἔπως κι' ὅλα τριγύρω μου.
 Οἱ ἀφροὶ πέρνουν ἕνα ἐξωτικὸ χρώμα.
 Ἀπάνω στὸν ἀχνὸ τους φωσφορίζουν
 χιλιάδες τρίμητὰ διαμαντιῶν. Εἶναι κατὶ
 ἀπροσδιόριστο. Καὶ καθὼς κοιτάζω τοὺς
 ἀφροὺς ποὺ παφλάζουν, σβῶνοντας στὴν
 ἀμμουδιά ποὺ μοσχοβολᾷ ἀπὸ κρῖνους,
 νοιώθω τὸν ἑαυτὸ μου — τί ἀλλόκοτο

πράγμα! — σὰ μιά κουκίδα στὸ κενὸ
 νὰ στριφογυρῆσει μὲ ἴλιγγο.
 Τὸ τραγούδι τοῦ γέρο Χρήστου μὲ
 φέρνει στὴν πραγματικότητά μ' ἕνα τί-
 ναγμα. Ὁ γέρος δὲν κοιμάται. Στὴν
 πλώρη τῆς βάρκας τοῦ φαίνεται ἡ σκιά
 τοῦ καθισμένου, κι' ἔχει ψηλά σηκώνει
 τὸ κεφάλι του κατὰ τὸ φεγγάρι σὲ στά-
 ση λές ἐρωτηματικῆ.

Σὲ λίγο ἀκούγεται ἡ φωνὴ τοῦ δυνατῆ.

— Παιδιά! — λέει στοὺς συντρόφους
 ποὺ συζητᾶνε μαζεμμένοι γύρω ἀπὸ ἕνα
 τραπέζι, — παιδιὰ, αὐριο θὰ μπουνατόαρη.

Οἱ ἄλλοι γυρίζουν γιὰ μιά στιγμὴ καὶ
 κοιτᾶνε τὸν αὐρανό, κι' ὕστερα βυθίζου-
 νται πάλι στὴν ἐμίλια τους.

Ὁ γέρος ὅμως καλοκαρδίζει. Τώρα
 τὸ τραγούδι του ἔρχεται πῶς δυνατό. Δια-

κρίνεται κίολας μέσα στὸ ἀπέραντο φῶς.
 Ἐνα τραγούδι τῶν φαράδων, ποὺ ὁ γέ-
 ρος τερετίζει μὲ τὴ βραχνή του φωνή.
 Τώρα λές πῶς ἡ θάλασσα φουσκᾷ
 νει ἀπὸ τὴ χαρὰ ποὺ πλημμυροῦσε τὰ
 στήθη του. Ὅλα τριγύρω εἶναι, λές, δικές
 του ἐκφράσεις, ὅλα! Γι' αὐτὸ καὶ ὁ
 ἕνας ποὺ μὲ ρωτᾷ, βγάζοντάς με ἀδιά-
 κριτα ἀπὸ τὴ ρέμβη μου:

— Τί πῶς διμωρφο, ἀλήθεια, ἀπόψε;

Ἐγώ, ἀφηρημένη, χωρὶς νὰ γυρίσω
 κἄν νὰ ἰδῶ ποῖο μιλᾷει, ἔχοντας τὸ
 μάτι καρφωμένο στὴ βάρκα ποὺ σιγο-

χορεῖ μέσα στὴ φωτισμένη θάλασσα,
 λέγω μὲ μιά φωνὴ γεμάτη ἐνθουσιασμό:

— Μὰ ὁ ψαράς, ὁ μπάρμπα-Χρήστος
 ὁ ψαράς!

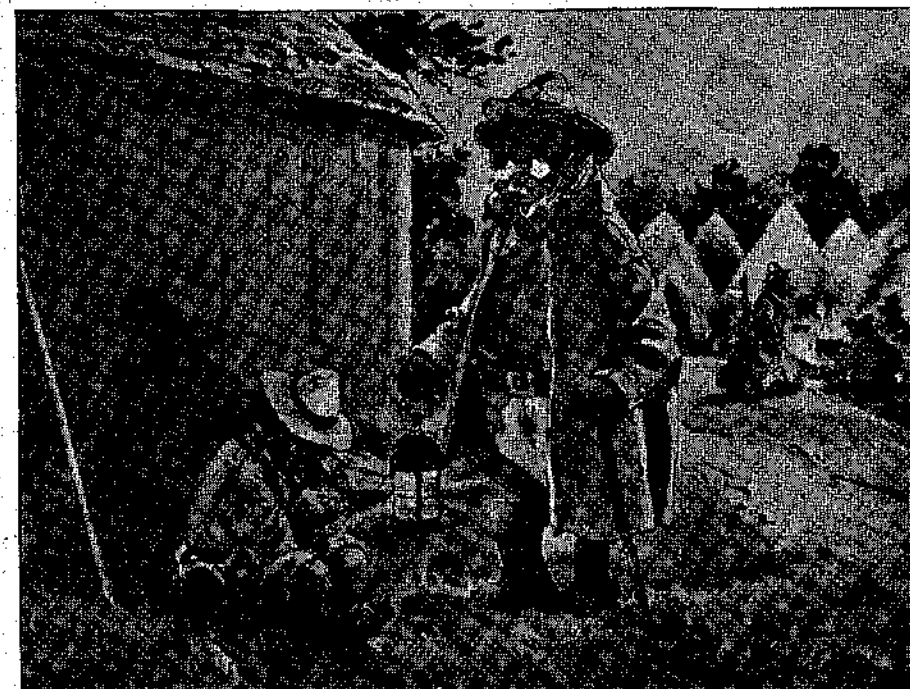
ΡΙΤΑ ΜΠΟΥΜΗ

Τ' ΑΡΚΟΥΔΑΚΙΑ ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Θ'.

Ὁ Ἀστρονόμος ὅμως δὲν τὰ κατάφερε τόσο καλά.
 Αὐτὸς εἶχε κουρασθεῖ στὸν ψευτοπόλεμο κι' εἶχε νυστάξει τόσο, ὥστε μιά
 στιγμὴ ποὺ ὁ ἐνωμοτάρχης τοῦ ἔδωσε στὸ στρατόπεδο μιά διαταγή, δὲν τὸν
 ἀκουσε καθόλου καί, κατὰ τὴ συνήθειά του, κοιτάζε τὸν οὐρανό.
 — Ἐ! ποῦ κοιτᾶς; τοῦ φώναξε ὁ ἐνωμοτάρχης· ἐγὼ σοῦ μιλῶ δὲν ἀκούς:

— Ἄ, μὲ συγχωρεῖτε!... μουρμούρισε ὁ Ἀστρονόμος μ' ἕνα χασμουρητό.
 — Μὰ σὺ κοιμάσαι ὀρθιος! Δὲ νερῆσαι; τὸν μάλωσε ὁ ἐνωμοτάρχης.
 — Ἀλήθεια, νυστάζω λιγάκι, ὁμολόγησε ὁ Ἀστρονόμος.
 — Ἄ, νυστάζεις; ἔκαμε ὁ ἐνωμοτάρχης. Τότε λοιπὸν ἀπόψε θὰ φυλάξῃς
 σκοπὸς κι' ἔτσι θὰ ξενυστάξῃς.
 Ἄλλα ποῦ νὰ ξενυστάξῃ ὁ Ἀστρονόμος!
 Στὴν ἀρχὴ ἔκανε ὅ,τι μπορούσε γιὰ νὰ στέκεται ὀρθιος καὶ νὰ τριγυρίζῃ
 ἀπέξω ἀπ' τὸ ἀρχηγεῖο, μὲ τὸν κοντὸ στὸν ὦμο σὰν τουφέκι. Ὑστερα ὅμως ἡ
 νύστα τὸν κυρίσφη σὲ τέτοιο βαθμὸ, ποὺ ἦταν ἀδύνατο νὰ σταθῇ στὰ πόδια

ταλείψουμε τὸ μυστικὸ μας ἐργαστήριο,
 γιὰ νὰ μὴ κινήσουμε τὴν ὑπόφθα τοῦ
 κόσμου. Πᾶμε ἀπάνω!

» Ἀνέβηκαν σ' ἕνα στενὸ κι' ἀκατά-
 στατο δωμάτιο, πλησίασαν στὸ παρά-
 θυρο καὶ κοίταξαν προσεχτικὰ τὴν ἄ-
 σπρη σκόνη. Ἀλλὰ μόλις τὴ χτύπησε
 μιά ἀχτίδα τοῦ ἡλίου, ἡ σκόνη πῆρε
 ἕνα χρώμα γαλανό, ποὺ γινόταν ὄλο καὶ
 πῶς βαθύ.

— Μπᾶ, μπᾶ! ἔκαμε ὁ Ματθαῖος. Τὸ
 φεγγάρι μᾶς βλέπω γίνεται μπᾶβο!...

» Ὁ ἀλχημιστὴς ἦταν ασατισμένος.

» — Μ' ἔλθῃ τὴ δύναμη τῆς τέχνης
 μου, εἶπε, τὸ χρυσάφι δὲ φτάνεται τό-
 σο εὐκόλα. Ὁ χρωματισμὸς αὐτὸς μοῦ
 φαίνεται ἀνεξήγητος... Κι' ὅμως, ποιὸς
 ἔρεῖ ἂν ἄλλοι σοφοί, ὕστερ' ἀπὸ μένα,
 δὲ χρησιμοποίησαν τὴν ἐφεύρεσή μου,
 τὸ «κέρας τῆς σελήνης» ποὺ γίνεται
 γαλάζιο στὸ φῶς, καὶ δὲ φτιάξουν αὐτοὶ
 ἀληθινὸ χρυσάφι...»

Ἐδῶ ὁ Νικηφόρος Νιέψ σταμάτησε
 τὸ διάβασμα κι' ἔμεινε συλλογισμένος.
 Ὁ Κλαύδιος ὅμως εἶπε γρήγορα τὴ
 σκέψη του:

— Τὸ φῶς ἔχει πάντα ὀρισμένη ἐπί-
 δραση. Πρὶν τὸ ἀνακαλύψουν αὐτὸ οἱ

(*) Τὸ «κέρας» ἦταν τὸ ἀλχημιστικὸ σύμ-
 बोλο τοῦ χλωρίου ἢ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁ-
 λιοῦ. Τὸ μῆγμα του μὲ τὸ ἄσθμα, τέλεγε
 ὁ ἀλχημιστὴς «κέρας τῆς σελήνης».

του. Τού κάκου κοίταξε στον ουρανό τ' αστέρια: τὰ μάτια του έκλειναν μονάχα τους.

Αναγκάστηκε τότε ν' ακουμπήση τὸν κοινό του στὸν τοῖχο καὶ νὰ καθήσῃ χάμω. Σὲ λίγο κοιμήτ' ἄνευ βαθιὰ καὶ ροχάλιζε μάλιστα.

Ὁραῖος σκοπὸς μὰ τὴν ἀλήθεια! Γιὰ φαντάσου νάχοταν τὴ νύχτα ὁ εὐχρὸς, νὰ κάμῃ αἰφνιδιασμός. Ποιὸς θὰ τὸν ἐβλεπε νὰ δώσῃ τὴν εἰδηση, νὰ φωνάξῃ «στὰ ὄπλα», γὰ νὰ ξυπνήσουν οἱ πρόσκοποι καὶ ν' ἀνισταθοῦν; Ὁ σκοπὸς τους ροχάλιζε!

Καὶ τὰ χαράματα, ὅταν ὁ ἀρχηγός, μὲ τὸ φανάρι στὸ χέρι, βγήκε νὰ κάμῃ ἐπιθεώρησιν, βόηκε τὸν Ἀστρονόμο κοιμισμένο.

— Μπαρμπο! τοῦ φώναξε. Ὁραῖα κάνεις ἐσὺ τὸ καθήκον σου. Ξύπνα γρήγορα καὶ σήκω ν' ἀκούσῃς... τὴν τιμωρία σου!

Ὁ Ἀστρονόμος ξύπνησε τρομαγμένος καὶ, βλέποντας τὸν κ. Ἀρχουδάκη, σηκώθηκε ὅπως ὅπως καὶ στάθηκε σὲ προσοχή.

— Μὲ συγχωρεῖτε, μουμουούρισε, δὲν τῷθελα...

— Τί; ἔκαμε ὁ ἀρχηγός; νὰ σὲ συχωρέσω; Μ' αὐτὸ τὸ πλευρὸ νὰ κοιμᾶσαι! Θὰ σοῦ βάλω τιμωρία, καὶ μεγάλη! Τρεῖς μέρες κράτηση, γὰ νὰ μάθῃς ἄλλη φορὰ!

Ἐπειδὴ ὁμοῦ αἴσιο εἶναι τὰ μεγάλα γυμνάσια καὶ πρέπει νὰ λάβῃς μέρος; ἢ τιμωρία σου θ' ἀσχίσῃ ἀπὸ μεθαύριο.

— Εὐχαριστῶ! μουμουούρισε ὁ κακόμοιρος ὁ Ἀστρονόμος, κάνοντας τὸ σῆμα στὸν Ἀρχηγό.

Πάλι καλά πὺ θὰ λάβαινε μέρος στὰ γυμνάσια. Ἀλλοιῶτα θάσκαζε. (Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEECHER-STOWE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἀυπτόταν ἀκόμη γιὰ ὄλους τοὺς σκλάβους καὶ γιὰ τὰ πῖο ταπεινὰ πλάσματα, πὺ τ' ἀγαποῦσε ὄλα, μὲ τὴν ἀγγελικὴ ἐκείνη ἀγάπη πὺ πλημύριζε τὴν ψυχὴ τῆς. Θὰ ἤθελε νὰ κάμει κάτι γι' αὐτοὺς καὶ γιὰ τὴ φυλὴ τους, μὰ οἱ δυνάμεις τῆς—δυνάμεις ἐνὸς ἀρρωστοῦ παιδιοῦ— ἦταν τόσο λίγες γιὰ τοὺς μεγάλους κ' εὐγενικοὺς σκοπούς τῆς!

— Μπαρμπα-Τόμ, εἶπε μιά μέρα, τώρα καταλαβαίνω γιατί ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς θέλησε νὰ πεθάνει γιὰ μᾶς.

— Γιατί, μίς Εὔα;

— Γιατί κ' ἐγὼ θὰ ἤθελα κάτι τέτοιο.

— Τί δηλαδή, μίς Εὔα;

— Δὲ μπορῶ νὰ τὸ ἐκφράσω καθαρὰ, ἀλλὰ ὅταν εἶδα, στὸ πλοῖο πὺ ἐρχόμαστε, τὰ δυστυχισμένα ἐκεῖνα πλάσματα, πὺ ἄλλα εἶχαν χάσει παιδιὰ, ἄλλα μὲν νάδες, κ' ὅταν ἀκουσα τὴν ἱστορία τῆς γριᾶς Πύρας κ' ἄλλες ἀκόμη, αἰσθάνθηκα ὅτι θὰ ἤμουν εὐτυχισμένη νὰ μποροῦσα νὰ πέθαινα, γὰ νὰ σώσω ὄλους αὐτοὺς τοὺς δυστυχισμένους. Ναι, μπαρμπα-Τόμ, ἂν μποροῦσα νὰ τοὺς γλιτώσω μ' αὐτὸ ἀπὸ τὰ βασάνια τους, θὰ ἤθελα νὰ πέθαινα γι' αὐτοὺς.

Καὶ τᾶλεγε ὄλα αὐτὰ μὲ βαθεῖα σοβαρότητα, ἀκουμπώντας τὸ χερὰκι τῆς πάνω στὸν ὦμο τοῦ Τόμ.

Ἐκείνος τὴν κοίταξε μὲ βαθεῖα συγκίνηση. Τὴν παρακολούθησε μὲ τὸ βλέμμα καθὼς ἔτρεχε νὰ φτάσει τὸν πατέρα τῆς, πὺ τὴ φώναζε, κ' ὅστερα σκεῖπτε τὰ μάτια του πὺ ἦσαν δακρυομένα.

Ἐότερα εἶδε πὺ κάτω τῆ Μάρμυ καὶ τῆς εἶπε μελαγχολικά:

— Εἶναι μάταιο νὰ θέλουμε νὰ κρατήσουμε κοντὰ μᾶς τὴ μίς Εὔα. Αὐτὴ ἔχει τὴ σφραγίδα τοῦ Κυρίου στὸ μέτωπό τῆς.

— Ἀχ, ναι! εἶπε ἡ Μάρμυ ὑψώνοντας τὰ χέρια τῆς πρὸς τὸν οὐρανό. Πάντα τᾶλεγα ἐγὼ ὅτι αὐτὸ τὸ παιδί δὲν εἶναι ὅπως τ' ἄλλα. Ἐξῆς στὰ μάτια τῆς μιά βαθεῖα ἐκφραση, κάτι πὺ πρέπει νὰ εἶναι ἀπὸ τὸν οὐρανό. Πάντα τᾶλεγα ἐγὼ καὶ νὰ τώρα πὺ τὰ λόγια μου θὰ βγοῦν ἀληθινά.

Ἡ Εὔα ἀνέθηκε τὴ σκέλα τῆς βεράντας γὰ νὰ βρεῖ τὸν πατέρα τῆς. Ἦταν ντυμένη σ' ἄσπρα κ' ὁ ἥλιος ἔκανε ἔνα λαμπρὸ φωτιστέφανο γύρω στὶς χρυσές τῆς μπουκλές. Τὸ χρώμα τῆς ἦταν ζωηρὸ καὶ τὰ μάτια τῆς εἶχαν τὴ λάμψη πὺ τοὺς ἔδινε ὁ σιγανός κ' ὀπουλος πυρετός πὺ ἔδρασε μέσα τῆς.

Ὁ Σαῖν Κλάρ τὴν εἶχε φωνάξει γὰ νὰ τῆς δείξῃ ἔνα ὄρατο ἀγαλματάκι, πὺ τῆς εἶχε ἀγοράσει. Ἀλλὰ καθὼς τὴν εἶδε νὰ πλησιάζει, δεικνύσε μιά ἐκφραση καὶ θλιβερὴ ἐντύπωση. Ἦταν ἔνα εἶδος ὀμωρίας τὸσο ἐντόνης καὶ τὸσο ντελικάτης, ὅστε ἡ ἔκα τῆς μᾶς προκαλεῖ ἀληθινὴ λύπη. Ὁ πατέρας ἔσφιξε ἔκφραση τὸ παιδί στὴν ἀγκαλιά του σφιχτὰ-σφιχτὰ καὶ ἔχεσε σχεδὸν ὄλο τελα γιὰ τὴ φωνάζει.

— Χρυσὸ μου, εἶσαι κάπως κλόττερα σήμερα, ἔ;

— Μπαρμπα, ἀπάντησε ἡ μικρὴ μὲ μιά ἀπροσδόκητὴ σοβαρότητα, εἶναι πολὺς καιρὸς πὺ θέλω νὰ σοῦ μιλήσω. Θὰ σοῦ μιλήσω λοιπὸν τώρα, πρὶν ἂδυνατίσω περισσότερο.

Ὁ Σαῖν Κλάρ ἀνατρίχιασε, ὅταν ἡ Εὔα κάθησε στὰ γόνατά του, ἀκούμπησε τὸ κεφάλι τῆς στὸν ὦμο του καὶ τοῦ εἶπε:

— Νὰ μὴ σοῦ τὸ κρύβω περισσότερο, μπαρμπα. Γρήγορα θὰ φύγω καὶ δὲ θὰ ξαναγορῶ πᾶ ποτέ.

Κ' ἄρχισε νὰ κλαίει μὲ ἀναφιλητὰ πὺ συγκλονίζαν τὸ μικρὸ τῆς κορμ.

— Χρυσὴ μου Εὔα, εἶπε ὁ Σαῖν Κλάρ μὲ φωνὴ πὺ ἔτρεψε καὶ πὺ πολέμοσε νὰ τὴν κάνει χαρούμενη, σήμερα εἶσαι νευρικὴ καὶ κακοδιάθετη. Μὴν ἀρνείναις νὰ σὲ κυριεύουν οἱ θλιβερές αὐτὲς σκέψεις. Κοίταξε, σοῦ ἀγόρασα ἔνα ὄρατο ἀγαλματάκι.

— Ὅχι, μπαρμπα, εἶπε ἡ Εὔα πάντα σοβαρὰ, δὲν πρέπει νὰ γελιῖσαι. Δὲν εἶμαι οὔτε νευρικὴ οὔτε κακοδιάθετη. Ἄν δὲ συλλογίζομαι ἔσένα καὶ τοὺς ἄλλους, ἔχω μόνον πολὺ εὐτυχισμένη, γιὰ τὴ θέλω νὰ φύγω καὶ χαίρομαι πὺ θ' ἀφίσω αὐτὸν τὸν κόσμο.

— Μὰ, παιδάκι μου, τί τρέλλες εἶν' αὐτὲς πὺ λές; Δὲν εἶσαι εὐτυχισμένη μᾶζι;

— Καλύτερα θέλω νὰ πάω στὸν οὐρανό. Ἐδῶ πέρα εἶν' ἔνα σωρὸ πρᾶγματα, πὺ μὲ κάνουν δυστυχισμένη... Θάμαι πρὸ ὄρατα κει πάνω, μόνο πὺ δὲ θὰ σ' ἔχω μᾶζι μου. Αὐτὸ μόνο μὲ πικραίνει...

Ὁ Σαῖν Κλάρ, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβει, εἶχε παρασυρθεῖ ἀπὸ τὰ περιεργὰ αὐτὰ λόγια καὶ συζητοῦσε μὲ τὴ μικρὴ σοβαρά.

— Καὶ ποῖα εἶν' αὐτὰ τὰ πρᾶγματα, πὺ σὲ κάνουν τόσο δυστυχισμένη;

— Ὁ, αὐτὰ συμβαίνουν καθεμέρα. Ὅι ἀνθρωποὶ μᾶς εἶναι καλοὶ ὄλοι καὶ μ' ἀγαποῦνε τόσο πολὺ. Ἐγὼ θὰ ἤθελα νὰ μποροῦσα νὰ τοὺς ἐλευθερώσω ὄλους.

— Μὰ, Εὔα, νομίζεις ὅτι μᾶζι μᾶς δὲν εἶναι εὐτυχισμένοι;

— Ἀχ, μπαρμπα, ἂν ἔσένα σοῦ συμβεῖ τίποτα, τί θ' ἀπογίνουν αὐτοὶ οἱ ἀνθρωποὶ; Λίγοι εἶναι ὅταν κ' ἔσένα. Ὁ θεὸς Ἀλφρέδος εἶδες πὺς δὲν σοῦ μοιάζει, οὔτε ὁ Ἐνρικ, οὔτε ἡ μαμμά. Εἶδες πὺς τὴν ἐσκότωσαν τὴν κακομοῖρα τὴν Πόρα; Φαντάσου πόσο κακοὶ θὰ ἦταν!

Κ' ἡ Εὔα ἀνατρίχιασε.

— Εἶσαι πολὺ εὐκρίστο παιδί. Ὁ ὄλος αὐτὸς οἱ ἱστορίες σοῦ πέρασαν τὰ νεύρα. Δὲν ἔπρεπε νὰ τίς ἀκούσεις.

— Μὰ τὸ λές αὐτὸ μὲ τὰ σωστά σου, μπαρμπα; Ἐπρεπε νὰ μὴν τ' ἀκούσω αὐτὰ καὶ νὰ εἶμαι εὐτυχισμένη, ἐνὺ τριγύρω μου οἱ ἄλλοι θὰ ὑπόφεραν; Θὰ ἦσαν πολὺ ἐγωϊστικὸ! Ὁσαίω νὰ τὰ ξέρω ὄλα καὶ νὰ λυπάμαι γι' αὐτὰ. Τὰ συλλογίζομαι ἀδιάκοπα κ' ἡ καρδιά μου ραγίζει... Μπαρμπα, δὲν ὑπάρχει τρὸπος νὰ τοὺς ἐλευθερώσωμε αὐτοὺς τοὺς σκλάβους;

— Εἶναι δύσκολο πρᾶγμα, παιδί μου. Βέβαια ἡ σκλαβιά εἶναι ἀσχημὸς θεσμός. Πολλοὶ ἀνθρωποὶ τὸ φωνάζουν καὶ τὸ παραδέχονται αὐτό, ὅπως τὸ παραδέχεται κ' ἐγὼ. Κ' ἐγὼ θὰθελα νὰ μὴν ὀπῆρε οὔτε ἔνας σκλάβος ὁ ὄλη τῆ γῆ. Ἀλλὰ πὺς θὰ γίνει αὐτό;

— Μπαρμπα, εἶσαι τόσο καλός, τόσο μεγαλόφυχος, καὶ ξέρεις νὰ μιλάς τόσο ὄρατα! Δὲν προσπαθεῖς νὰ πείσεις ὄλον τὸν κόσμο ὅτι αὐτὸ εἶναι ἀδίκον καὶ πρέπει νὰ λείψῃ; Ὅταν πεθάνω, μπαρμπα, θὰ μὲ θυμάσαι καὶ θὰ τὸ κάνεις αὐτό, γιὰ τὴν ἀγάπη μου, ἔ; Μακάρι νὰ μποροῦσα νὰ τὸ κάμω μόνῃ μου!

— Ὅταν πεθάνεις! ἔκαμε ὁ Σαῖν Κλάρ πικρογελώντας. Τί παιδιὰτικες τρέλλες εἶν' αὐτὲς; Δὲν ξέρεις, παιδάκι μου, ὅτι σὺ εἶσαι ὄλος ὁ θεσσαυρός μου σ' αὐτὴ τῆ γῆ!

— Κ' ἡ δυστυχισμένη ἡ Πόρα ἔνα παιδάκι εἶχε κ' αὐτὴ στὸν κόσμο, κ' ἔμωσ τ' ἀκούγε νὰ φωνάζει καὶ νὰ πεθαίνει καὶ δὲ μποροῦσε νὰ τὸ βοηθήσει. Κ' αὐτὰ τὰ δυστυχισμένα πλάσματα ἀγαποῦν τὰ παιδιὰ τους, ὅπως ἐσὺ ἀγαπᾶς ἔμένα. Ὁ, κάμει κάτι γι' αὐτὰ. Κ' ἡ κακομοῖρα ἡ Μάρμυ ἀγαπάει τὰ παιδιὰ τῆς κ' ἄμα τῆς μιλήσεις γι' αὐτὰ, τὴν πέρνουν τὰ δάκρυα. Κ' ὁ Τέμ λαχταράει γιὰ τοὺς δικούς του κ' ὄλα αὐτὰ εἶναι σκληρὰ καὶ τραμερὰ πρᾶγματα. Κ' ὄμως γίνονται καθεμέρα, μπροστὰ στὰ μάτια μᾶς.

— Ἐλα, ἔλα, χρυσὴ μου, εἶπε χαϊδευτικά ὁ Σαῖν Κλάρ, μὴ μοῦ πικραίνεσαι τώρα καὶ μὴ μοῦ λές θλιβερά λόγια. Θὰ κάμω ὅ,τι μοῦ πείς.

— Δός μου τὴν ὑπόσχεση, μπαρμπα, ὅτι θὰ ἐλευθερώσεις τὸν Τόμ ἐθὺς μόλις...

Σταμάτησε δισταχτικά κ' ὄστερα συμπλήρωσε τὴ φράση τῆς:

... ἐθὺς μόλις φύγω ἐγὼ.

— Πάψε τώρα, παιδί μου. Θὰ κάμω ὅ,τι μοῦ πείς, ὅτι θελήσεις!

— Χρυσὴ μου μπαρμπα, εἶπε πάλι, ἀκουμπώντας τὸ μάγουλό τῆς πὺ ἔκαμγε, στὸ πρόσωπο τοῦ πατέρα τῆς. Πὺς θὰθελα νὰ μποροῦσα μὲ νὰ φύγαμε μᾶζι.

— Καὶ νὰ πάμε πὺ, χρυσὴ μου;

— Νὰ πάμε ψηλὰ ἐκεῖ. Ὅλα εἶναι ἦτυχα καὶ ὄρατα κει πάνω!

Τὸ παιδί μιλοῦσε γιὰ τὸν οὐρανό, ὅ γὰ ἔσαν τόπο πὺ τὸν εἶχε ἰδεῖ συχνά. Ὁ Σαῖν Κλάρ δὲν πίστευε καλὰ καλὰ τ' αὐτὰ λόγια, ὅταν ἀκούγε τὰ ὑπερφυσικά αὐτὰ τῆς. Ἐτρίψε πρὸ παθητικὰ τὸ παιδί στὴν ἀγκαλιά του καὶ δὲ μπόρεσε νὰ τοῦ πει λέξη.

— Ὅλθρεις νὰ μὲ βρεῖς, εἶπε τὸ παιδί μὲ τὴν ἴδια παρᾶξενη-γαλήνη καὶ πεποίθηση, πὺ εἶχαν τὰ λόγια τῆς αὐτὸν τὸν καιρὸ.

— Ναι, θάρθῃ. Δὲ θὰ σὲ ἐσκάσω... Οἱ σκιές τῆς ἑσπέρας ἀπλώνονταν σιγά σιγά τριγύρω τους. Ὁ Σαῖν Κλάρ ἔ-

μενε ἀφωνος κ' ἀσάλευτος, σφίγγοντας στὴν ἀγκαλιά του τὸ λεπτὸ ἐκείνο πλασματάκι. Δὲν διέκρινε πᾶ τὰ μάτια του, μὰ ἡ φωνὴ του τοῦ φαινόταν ὄαν θεῖα μουσική.

Ἐσφν. κά, τοῦ φάνηκε πὺς εἶδε κάτι ὄαν ὄπτασία: Ὅλη ἡ ζωὴ του παρουσιάστηκε μπροστὰ του: οἱ προσευχές, οἱ ὄνοι τῆς μητέρας του, οἱ εὐγενικές φιλοδοξίες του, ὄστερα μιά ζωὴ ἐλαφρὴ καὶ ξέγνοιαστη. Πόσες μέρες μποροῦν νὰ διαδοῦν ἀπὸ τὸ νοῦ μᾶς ὄ ἔνα δευτερόλεπτο; Ὁ Σαῖν Κλάρ σκέφθηκε κ' αἰσθάνθηκε πολλὰ πρᾶγματα, μὰ δὲν εἶπε τίποτα. Τὸ βράδυ προχωροῦσε τὴν πιά. Σηκώθηκε καὶ πῆγε τὸ παιδί στὴν κάμαρά του. Ὅταν πλάγιασε νὰ κοιμηθεῖ, ἔδωξε ὄλους τοὺς ὄνηρέτες καὶ τὸ νανοῦρισε στὴν ἀγκαλιά του, ὄς πὺ τὸ πῆρε γλυκὰ ὁ ὄπνος...

«Ὁ πατέρας ἔσφιξε τὸ παιδί στὴν ἀγκαλιά του...» (Σελ. 316, στ. Β')

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'

Εὔα καὶ Τόμ

Ἦταν ἀπόγεμα Κυριακῆς. Ὁ Σαῖν Κλάρ κάπνιζε ἡδονικά τὸ τσιγάρο του, ζαπλωμένος σὲ μιά πολυθρόνα στὴ βεράντα.

Ἡ Μαρία, ἔκπλωμένη κ' αὐτὴ στὸ ντιβάνι καὶ τυλιγμένη μὲ μιά κουνοπιέρα, κρατοῦσε στὸ χέρι ἔνα κομφοδεμένο βιβλιαράκι μὲ προσευχές. Ἡ μίς Ὁφηλία μᾶζι μὲ τὴν Εὔα καὶ τὸν Τέμ γιὰ ἄμαξά, εἶχαν πάει σὲ μιά θρησκευτικὴ συνάθροιση ἐκεῖ κοντὰ.

— Ἀδουστίνε, εἶπε ἡ Μαρία, πρέπει νὰ στεῖλω στὴν πόλη νὰ φωνάξω τὸν γιὰτρο πὺ τὶν Ποσέ. Εἶμαι σίγουρη πὺς κάτι ἔχει πάθει ἡ καρδιά μου.

— Καὶ γιατί δὲ ρωτᾶς τὸν γιὰτρο τῆς Εὔας; Μοῦ φαίνεται πολὺ καλός.

— Δὲν εἶναι νὰ τὸν ἐμπιστευθεῖται κανεὶς σ' ἐπικίνδυνες περιστάσεις κ' ὄνηρη μὲ μου θάρρῃ πὺς εἶναι ἐπικίνδυνος. Αὐτὲς τῆς νύχτες ἐνονοῦσα κάτι παρᾶξε ἐνοχλήσεις καὶ πόνους φριχτούς.

— Μαρία, θάρρῃ πὺς σήμερα σὲ κυ-

ριεῖον ἀπαισιόδοξες σκέψεις. Δὲν πιστεύω νάχει τίποτα ἡ καρδιά σου.

— Ὁ, αὐτὸ τὸ περίμενα! Μόλις δὴ ξεῖ λιγάκι ἡ Εὔα, χαλάει ὄλοι τὸν κόσμο. Ὅταν ὄμως πρόκειται γιὰ μένα, κανένας δὲν ἀνησυχεῖ.

— Ἄν θέλεις, καλὰ καὶ σώνει, νὰ ἔχεις μιά ἀρρώστεια στὴν καρδιά, δὲν ἔχω ἀντίρρηση. Δέω κ' ἐγὼ λοιπὸν πὺς ἔχεις κ' ἔτσι εἶμαστε ὄμοφωνοι.

— Ἀχ! Ἐλπίζω πὺς δὲ θὰ μετανοήσεις ὅταν θὰ εἶναι ἀργὰ πιά. Μὰ εἶτε τὸ πιστεύεις, εἶτε μὴ, ἐγὼ αἰσθάνομαι ὅτι ἡ ἀρρώστεια τῆς Εὔας μὲ κούρασε πολὺ καὶ μοῦ προξένησε αὐτὴ τὴν ἀρρώστεια στὴν καρδιά, πὺ ἀπὸ καιρὸ πολὺ τὴν ὄποπτευόμουν.

Τώρα, πὺς τῆς εἶχε κουράσει ἡ ἀρρώστεια τῆς Εὔας, αὐτὸ μόνο ἡ ἴδια τᾶξερε. Ὁ Σαῖν Κλάρ ἔκαμε ἀπὸ μέσα του αὐτὴ τὴ σκέψη κ' ἐξακολούθησε νὰ κάπνιζε, ὄαν ἀναίσθητος ἀνθρώπος πὺ ἦταν, ὄς πὺ γύρισε τ' ἄμαξί κ' ἔφερε πῖσω τὴν Εὔα καὶ τὴ μίς Ὁφηλία.

Ἡ Ὁφηλία ἀνέθηκε, κατὰ τὴ συνήθειά τῆς, ἴσια στὸ δωμάτιό τῆς, γὰ νὰρίσει τὸ καπέλλο καὶ τὸ παλτό τῆς. Ἡ Εὔα ἔτρεξε σὲ μπαρμπα τῆς πὺ τὴ φώναζε καὶ, καθισμένη στὰ γόνατά του, τοῦ διηγήθηκε τί εἶχε ἀκούσει.

Ἄξαφνα, μιά κραυγὴ ἀντήχησε ἀπὸ τὸ δωμάτιο τῆς μίς Ὁφηλίας κ' ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τῆς πὺ κάποιον μάλωνε αὐστηρά.

— Κάτι ἔκαμε πάλι ἡ Τόφυ, εἶπε ὁ Σαῖν Κλάρ, κ' ἡ Ὁφηλία θὰ χαλάσει πάλι τὸν κόσμο.

Σὲ λίγο φάνηκε κ' ἡ μίς Ὁφηλία κυριευμένη ἀπὸ σφοδρὴ ἀγανάκτηση καὶ σέρνοντας ἀπὸ πῖσω τῆς τὴν ἐνοχη.

— Τί τρέχει; ρώτησε ὁ Σαῖν Κλάρ.

— Ἄ, δὲ μπορῶ νὰ βασανίζομαι πᾶ μ' αὐτὸ τὸ ὄργισμένο πλάσμα! Κ' ὁ ἴδιος ὄλθρανε τὴν ὄπομότη του. Τὴν ἔκλεισα στὸ δωμάτιό μου καὶ τῆς ἔδωσα ἔνα βιβλίο μὲ ψαλμούς, γὰ νὰ διαβάξῃ. ἔβρεις λοιπὸν τί ἔκανε ὁ δαίμονας;

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΕ ΝΕΚΡΟ ΦΙΛΟ

Ὁ, πὺς τὸ θλιβερὸ τὸ κυκαρίσι Πάνω σου, μὲ τὸν ἴσιον του, βαρβαίνει! Ἀπόκριση καμὸ δὲν ἀνεβαίνει Στους λυγμούς πὺ οἱ δικοὶ σου ἔχουν ἐσχύσει.

Τὰ δάκρυα ἔχουν τὴ λάγνηνο-γεμίσει! Μὰ δὲ μποροῦν— ὄλλοι— τὴ μαρμαμένη Τὴ νύκτη σου, τὴν ἀδικουμένη, Νὰ κάμανε ξανά πάλι νάνθιση.

Διαβαίνουν οἱ καιροὶ βασιὰ, ἀκριβέ μᾶς, Λίγως παρηγοριά, οὔτε λησμοσύνη! Ἡ λίκρα μᾶς ἀπέθανε κ' ἡ ὄδυν.

Στὴ μνήμη μᾶς αἰώνια, ἀγαπητὴ μᾶς, Ἄεχαστος θὰ τῆς, ὄς πὺ σὸτὸ Ἄδη Καὶ μεις νὰ βυθιστοῦμε τὸ στοτάδι.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΤΑΝΗΣ

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα από NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Μά πώς θα κατάφερα να αποσπάσω την προσοχή του Σίγκλοου πουθενά άλλου; Καλύτερα πάντοτε θα ήταν να περιμένω λίγο. Τώρα πλησίαζαν στην κατασκήνωση κι' ή μέρα κόντευε να τελειώσει. Σε λίγες ώρες οι συνθήκες θα ήταν πολύ πιο κατέλληλες.

— Να μην έχω το πιστόλι μου ή το δαχτυλίδι μου; συλλογιόταν ο Κίντ. Δεν θα σκότωνα βέβαια τον Σίγκλοου. Όχι, αυτό δεν ήταν τίμιο. Γιατί το κάτω-κάτω φάνηκε καλός για μένα και μπορεί να πω πως δεν έχω κανένα παράπονο μαζί του ως τώρα. Μά για ποιο λόγο με κρατάει αιχμάλωτο παρά τη θέλησή μου; Δεν είμαι ελεύθερος πολίτης της ελεύθερης Αγγλίας;

Επειδή όμως δεν είχε ούτε πιστόλι ούτε καραμπίνα, ο Κίντ έπαψε να βασανίζεται με τη σκέψη του τι θα έκανε αν βρισκόταν σε θέση να μεταχειριστή τα όπλα του εναντίον του Σίγκλοου. Τι δυσάρεστο να μην μπορεί να το σκόσει τώρα που ήταν οι δυό τους μοναχοί! Να παλαίψη με τον ψηλό και δυνατό αυτόν άντρουκλα, αυτό βέβαια ούτε μπορούσε να το βάλει με το νου του. Όσο για να πηδήσει από το έλκηθρο, τίποτε δεν ήταν ευκολότερο. Ναι, μά ύστερα, όσο γρήγορα κι' αν έτρεχε, οι σκύλοι θα τον πρόφταναν, αν όχι και ο ίδιος ο αφεντικός, που ήταν δίχως άλλο πιά επιτήδειος από τον Κίντ στην παραδρομία. Λοιπόν; Καλύτερο απ' όλα ήταν να κάνει ακόμα λίγη ώρα υπομονή.

Στο υπόλοιπο της διαδρομής αφιέρωσε όλη την προσοχή του παρατηρώντας πως οδηγούσε ο Σίγκλοου το έλκηθρό του. Και όταν έφθασαν στον καταυλισμό και ο Σίγκλοου τάισε τα ζώα, βοήθησε στο τάξιμά κι' έκανε όπως κι' αυτός, χάιδεψε ένα-ένα όλα τα σκυλιά προτού να μπή μεσ' στη σκηνή. Οι σχέσεις

λοιπόν μεταξύ τους είχαν αρχίσει να γίνονται εγκάρδιες. Οι σκύλοι δεχόνταν ευχαρίστως τα χέρια και τις περιποιήσεις του παιδιού και φαινόταν διατεθειμένοι να του τ' ανταποδώσουν. Κι' ο Κίντ δεν ζητούσε τίποτε περισσότερο.

Όταν ο Τζάκ μπήκε μέσα στη σκηνή, τον έπιασε 'στο λαμό μια φοβερή τοίκινα. Ο Άγκνακός, συμμένος δίπλα σ' ένα λυχνάρι, έτοιμαζε μέσα σε μια κατοκρόλα που θύμιζε μπιντόνι πετρελαίου, κάποιο φαί δίχως άλλο εκλεκτό. Μά η μυρωδιά ήταν τόσο αηδιαστική που ο Κίντ βγήκε στην είσοδο βουλώνοντας τη μύτη του. Ο Σίγκλοου ήταν λιγότερο λεπτεπίλεπτος. Τα πλατεία του ρουθούνα μύριζαν με απόλαυση την καπνισμένη ατμόσφαιρα και στο έλαιοστρώγυλό του πρόσωπο ήταν ζωγραφισμένη ή χαρά για το όρεκτικό γεύμα που έπρόκειτο ναπολαύσει. Ο γέρο-Άγκνακός είχε φήμη και σπουδαίου μαγείρου. Και τα νέα που είχε μάθει, τον έκαναν να πιστεύει πως το «πνεύμα του αέρα», που είχαν φέρει στη σκηνή του, είχε εξαιρετικά ευνοϊκές διαθέσεις για τους Έσκιμώους, γι' αυτό κι' εκείνος ήθελε να πανηγυρίσει όπως της άξιζε μια τόσο χαρούμενη μέρα.

Γιατί πρέπει να πούμε ότι, κατά την απουσία του Τζάκ και του Σίγκλοου, είχαν συμβεί τόσο σπουδαία και χαροποιά γεγονότα στο στρατόπεδο, ώστε κι' εκείνος που το είχε πληγώσει τ' αυτό του, ούτε θυμόταν τώρα πια το πάθημά του, κι' εκείνοι που είχαν χάσει τα σκυλιά τους, δε λογάριάζαν πιά κηθόλου τη ζημιά τους. Οι Έσκιμώοι που στέκονταν σκοπιά στο πάνω μέρος της κοιλάδας, είχαν δεί από μακριά να έρχεται καταπάνω τους ένα περιεργό έλκηθρο που περπατούσε ολομόναχο, έηλαδ' χωρίς να το σέρνουν σκυλιά. Και έννοιεται ότι κατατρέμαζαν με το δίαι

τους, όπως θα τρώμαζαν και μπροστά σε κάθε παρόμοιο ακιτάληπτο φαινόμενο. Μά οι επιβάτες του έλκηθρου αυτού — τίποτε καταραμένοι λευκοί διάβολοι, δίχως άλλο — δε μπόρεσαν να πλησιάσουν και πολύ. Ο Τορνασούκ, θυμωμένος που έβλεπε τους ξένους να μολύνουν τα χιόνια και τους πάγους του, άνοιξε ένα βάρανθο μπροστά στα πόδια τους, και ξαφνικά το έλκηθρο, μαζί με τους

επιβάτες του, γκρεμίστηκε στην άβυσσο κι' εξαφανίστηκε μιά για πάντα!

Αυτά τουλάχιστον είπαν στον Άγκνακ' οι αυτόπτες μάρτυρες εκείνης της σκηνής, κι' ο γέρο-Έσκιμώος δεν είχε κανένα λόγο ναμφισβάλει για τη φιλαλήθειά τους. Έννοιεται πως απέφυγε να δείξει τη χαρά του και την εκπληξή του για το γεγονός αυτό, κάνοντας πως χάρη στην παντογνωσία του το γνώριζε κιόλας από πριν να το πουν. Ωστόσο, ο ίδιος κατά βάθος τη φοβερή αυτή θεϊκή έκδίκηση δεν την απέδιδε στη ζήλεια του Τορνασούκ, αλλά στη θαυματουργή επέμβαση του αγαθοποού πνεύματος του αέρα. Το μπαλλονάκι αυτό δεν ήταν μοναχά γουρλίτικο. Ήταν στέληθρα παντοδύναμο.

Ο Σίγκλοου δεν τόλμησε να του φέρη καμιά αντίρρηση και να του διηγηθή τα διατρέξαντα με το δεύτερο μπαλλονάκι. Η δική του όμως ή γνώμη ήταν ότι το δεύτερο αυτό στοιχείο, μιλιάς ελευθερώθηκε από εκεί που ήταν σκλαβωμένο, έτρεξε και κατέστρεψε τους ξένους διαβόλους. Και η καταστροφή αυτή δεν μπορούσε παρά να έχει τις καλύτερες συνέπειες για τους Έσκιμώους. Γιατί πραγματικά, όπως είχε μαντέψει ο κ. Στέφενσον, γνώριζαν από καιρό τη θέση της κρυφιάνας και δεν είχαν φύγει από το χωριό τους παρά μόνο και μόνο για να βάλουν στο χέρι τις πολύτιμες προμήθειες που ήταν έναποθηκειμένες σ' αυτήν.

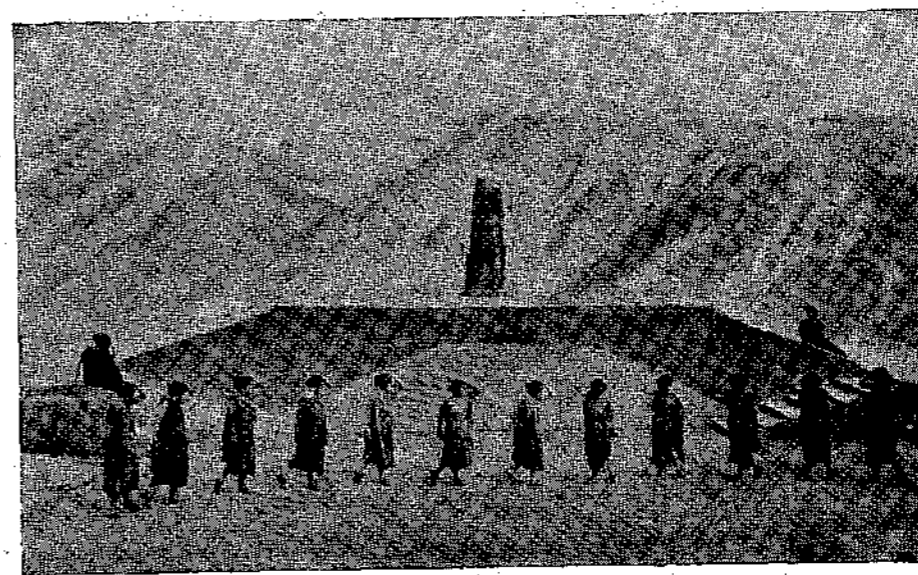
Εδύτυχ' ο Σίγκλοου κατάλαβε πως θα ήταν αδύνατο να μεταφράσει αγγλικά τις αποκαλύψεις του Άγκνακ' οι οποίες έτοι έμειναν άγνωστες από τον Τζάκ. Περιορίστηκε λοιπόν να τον κάλεση μόνο να λάβει μέρος στο γεύμα τους, πράγμα που ο Τζάκ άρνήθηκε μ' ένα ζωηρότατο κούνημα του κεφαλιού. Δεν πεινούσε, δικαιολογήθηκε. Με τη βία βέβαια δεν θα τον έβαζαν να φάει. Κι' έτσι ο Σίγκλοου έφαγε και για τους δυο. Ύστερα αυτός κι' ο Άγκνακός ξανάρχισαν τη συζήτησή τους χωρίς να πασχοληθούν πιά με το παιδί, που είχε εξαπλωθεί σ' ένα δέρμα από τάρανδο σε μια γωνιά της σκηνής.

Ο Τζάκ δίχως άλλο ήταν άπαυδημένος από κούραση και δεν άργησε ναποκοιμηθή βαθιά — κατά τα φαινόμενα τουλάχιστο. Η υποδειγματική υπακοή του και ο βαθύς ύπνος έκαναν τους φύλακές του να ξενοιάσουν ολότ'ελα και να μη σκεφθούν να του δέσουν πάλι τα χέρια του. Για ποιο λόγο άλλωστε; Δίχως άλλο ο μικρός αιχμάλωτός τους δεν είχε σκοπό να δραπέτευση. Άλλά κι' αν δοκίμαζε ένα τέτοιο πράγμα, πού θα πήγαινε; Να συναντήση τους ξένους διαβόλους; Μά ο Τορνασούκ δεν τους είχε καταβαρθρώσει στα βάθη της γης;

(Ακολουθεί)

«Χώθηκαν κατατρομαγμένοι στη σκηνή τους».

Από την παράσταση του «Προμηθέα Δεσμώτη».

ΤΙ ΕΙΔΑ ΣΤΟΥΣ ΔΕΛΦΟΥΣ

Β' (*)

Η Κασταλία.—Οι Δελφινές εορτές.—Η παράσταση του «Προμηθέα Δεσμώτη».—Οι «Ικέτιδες».—Οι Πυθικοί αγώνες στο Στάδιο.

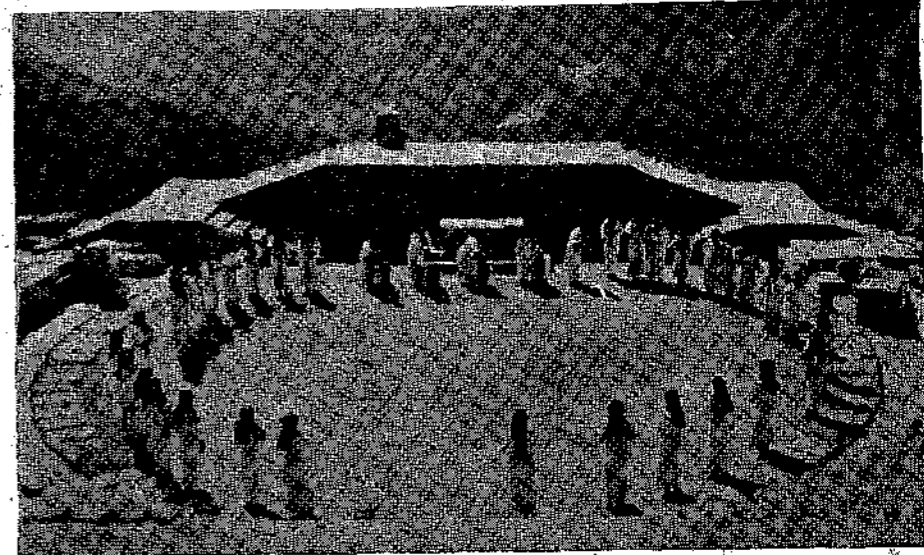
Ναυατολικότερα από τις αρχαίες τρεις, επάνω στη δημοσία οδό, βρίσκεται η περίφημη Κασταλία Πηγή. Από μπροστά τώρα δεν φαίνεται παρά μονάχα μια βρύση κυστή. Από μέσα όμως βλέπουμε τα έρείπια της αρχαίας κρήνης, που είχαν κτίσει οι αρχαίοι για να περιμαζεύουν τα νερά της πηγής, τις κόγχες, που ήταν τοποθετημένα αγάλματα και τις επτά τρύπες των κρουών.

Μά το θαυμασιώτερο απ' όλα είναι οι Φαειριάδες, ή Κασταλία ξεχύνεται μέσα από μια σχισμή τους. Οι δυο βράχοι που ύψώνονται θεόρατοι, δεξιά κι' αριστερά φαίνονται σαν κομμένοι με το μαχαίρι, τόσο απότομοι είναι. Και φαίνονται ακόμη μεγαλύτεροι, γιατί ή σχισμή τους δεν είναι πλατύτερη από 3-4 μέτρα, ενώ το ύψος τους έδω πάνω από εκατό. Έτσι μέσα στη στενή αυτή χαράδρα, όπου δεν ακούγεται παρά το βούισμα του νερού, όπου δεν φυτρώνει κανένα χορταράκι κι' όπου ο ήλιος δε χωράει να ρίξει τις ακτίδες του, ο άνθρωπος αισθάνεται τέτοιο δέος, που αντιλαμβάνεται πόσο ταπεινός είναι αυτός και τα έργα του, μπροστά στο επιβλητικό κι' αιώσιο μεγαλείο της φύσης.

Από τον γού του Απόλλωνος και όλα τ' άλλα κτίρια και καλλιτεχνήματα, που χρειάστηκαν τόσους κόπους, τόσα έξοδα, τόσα χρόνια, τόση καλλιτεχνική φαντασία για να κατασκευασθούν, δεν σώζονται παρά λίγες πέτρες. Οι Φαειριάδες όμως με την Κασταλία διατη

ρούν ακόμη, παρ' όλο το πέρασμα των αίωνων, την ίδια απαρασάλευτη κι' επιβλητική μορφή, που είχαν προτού να πατήση στους Δελφούς ανθρώπινο ποδάρι.

Οι σύγχρονοι Δελφοί είναι ένα χωριουδάκι. Οι αρχαίοι Δελφοί δεν είναι παρά έρείπια. Και όμως τα έρείπια αυτά είναι γεμάτα ακόμη απ' την ατμόσφαιρα του αρχαίου μεγαλείου. Ίσως συντελεί σ' αυτό ή αφάνταστα επιβλητική τοποθεσία, ίσως ή ιδέα της ερότητας αυτού του τόπου. Ίσως και το πλήθος των έρειπίων που παρουσιάζονται, συγκεντρωμένα στο μάτι του επι

Από την παράσταση των «Ικέτιδων».

(*) Το Α' μέρος δημοσιεύθηκε στο προηγούμενο φύλλο.

άντηχον έτοι παράξενα σ' αυτό το μέρος. Κυρίες κομφουτιμένες, με λεπτά γοβάκια προσπαθούν με κόπο ν' ανεβούν τ' απότομα καλντιφιμά του χωριού ζένοι, με τις φωτογραφικές μηχανές περασμένες σταυρωτά από τον έναν ώμο και με τα κιάλια περασμένα από τον άλλον, κοιτάζουν γύρω τους εκπληκτοι, προσκοπάκια, με τις χακί και μπλε στολές τους, τρέχουν έδω κι' εκεί μεταβιάζοντας διαταγές κυρίες και κορίτσια, γυμνές με γραφικές στολές της Μακεδονίας, της Αττικής, της Σκύρου, της Κέρκυρας, στέκονται έξω από τα σπίτια που χρησιμοποιούν για περίπτερα της Έκθεσης και περιμένουν επικέπτες. Κι' οι χωριάτισσες κάθονται μαζί με τα παιδιά τους στις αδιόπορες τους, και χαζεύουν το τόσο σπάνιο κι' ασυνήθιστο αυτό θέαμα. Το νοίκι κυριο τους βέβαια θάχει ρημάξει τον τελευταίο καιρό, μά... μια φορά στα τρία χρόνια γίνονται οι Δελφικές εορτές.

Στις τέσσερις το απόγευμα ακούγεται από μακριά ένα σάλπισμα. Είναι το σύνθημα ότι σε λίγο αρχίζει η παράσταση κι' ο κόσμος πρέπει να μαζευτεί στο θέατρο. Κι' αλήθεια, λίγοι λίγοι, άλλ' όλοένα και περισσότεροι, μαζεύονται απ' όλες τις μεριές οι ντόπιοι επισκέπτες και οι ξένοι, οι κυρίες της Έκθεσης με τα ελληνικά κοστούμια τους, κι' οι χωριάτισσες ακόμη με τα παιδόπουλά τους, κι' ανεβαίνουν τον ανηφορικό δρόμο που οδηγεί στο θέατρο.

Και νά, πάνω από τις αρχαιότητες, χωμένο σχεδόν μέσα στις Φαιδριάδες, το αρχαίο θέατρο, έρείπει κι' αυτό αλλά καλά συντηρημένο όπως δέποτε, και μεγάλο αρκετά ώστε να χωράει δυόμισυ χιλιάδες θεατές. Στη θέση της αρχαίας σκηνής έχει στηθεί για την παράσταση ένα μεγάλο τετράγωνο βήθο, όπου ανεβαίνει κανείς με χαμηλά σκαλοπάτια. Στη μέση του είναι στημένη μια ψηλή στήλη. Το βήθο αυτό παρασταίνει σήμερα τον Κούκασο και η στήλη το βράχο όπου θα καρφωθεί ο Προμηθέας. Γιατί το έργο που θα παιχθεί σήμερα είναι ο «Προμηθέας Δεσμώτης» του Αισχύλου, του πατέρα της τραγωδίας.

Ο «Προμηθέας Δεσμώτης» δεν είναι δράμα αυτοτελές, ανεξάρτητο. Είναι το μόνο σωζόμενο μέρος μιας τριλογίας, που το πρώτο δράμα της ήταν ο «Προμηθέας Πυρφόρος», το δεύτερο ο «Προμηθέας Δεσμώτης» και το τρίτο ο «Προμηθέας Λυόμενος».

Μά σο κι' αν χάθηκαν το πρώτο και το τρίτο δράμα, άρχουν δια γνωρίζουμε απ' τη μυθολογία για τον Προμηθέα για να μάς δώσουν να καταλάβουμε την υπόθεση του δεύτερου. Άλλωστε πολλά κι' απ' τα περασμένα κι' από τα μέλλοντα τα μαθαίνουμε απ' το

στόμα του ίδιου του Προμηθέα κατά τη διάρκεια του δράματος. Ξέρουμε πως ο Τίτανας αυτός, ο γιος τ' Ουρανού και της Θέμιδας, ήταν ο μόνος που βοήθησε τον Δία να πολεμήση τὰ δέλφια του, τους άλλους Τίτανες, και να τους καταβροθρώση στον Τάρταρο. Μά ήταν κι' ο μόνος που πονοόσε τους ανθρώπους και τους προστάτευσε, και τους βοήθησε να προσδεύσουν, και τους έμαθε ένα σωρό τέχνες, τους έδωσε πως να χιτζουν σπίνια, πως να βάζουν στέλγια το χαλινό, πως να κάνουν κάραδια και να πλέουν στη θάλασσα. Και στο τέλος έκλεψε και τη φωτιά από τον Όλυμπο και την έδωσε στους ανθρώπους διδάσκοντάς τους πως να τη χρησιμοποιήσουν και να ώφεληθούν από αυτήν. Γι' αυτό όμως το τολμηρό του έργο γίστηκε τόσο πολύ ο Ζεύς, που για τον τιμωρήση, πρόσταξε να δέσουν τον Προμηθέα πάνω σ' ένα βράχο του Καυκάσου και να τον αφήσουν εκεί δεμένο ως την συντέλεια του αιώνα.

Και... να τους τώρα ο Προμηθέας, ανεβαίνει πάνω στο βουνό για να τιμωρηθή. Τον σπρώχνουν κρατώντας τον σφιχτά από τα χέρια το Κράτος και η Βία, η προσωποποίηση δηλαδή της δύναμης και της βίας, κι' από πίσω τους έρχεται κουτακίνοντας ο Ήραϊστος, φορτωμένος τα εργαλεία του, γιατί αυτόν πρόσταξε ο Ζεύς να καρφώσει τον ανάρτη Τίτανα πάνω στο βράχο.

«Νά μας στα περίοια τάλαργινά του κόσμου,

στούς έρημους κι' άπάτητους σκυθικούς δρόμους...

λέγει με τη βαρεία του φωνή το Κράτος. Και, ω θαύμα του δελφικού τοπίου! Η φωνή του γυρίζει πίσω σε διπλό και τριπλό αντίλαλο από τις Φαιδριάδες, γεμίζει όλο το θέατρο και άντηχει ως κάτω στην κοιλάδα. Και το φαινόμενο αυτό είναι τόσο εκπληκτικό, προκαλεί τέτοια έντύπωση που νομίζει κανείς πως πώς αντίλαλοι οι άψυχοι βράχοι, αλλά πώς άπαντα οι άρχαιοι θεοί, η πώς είναι ο ίδιος ο αντίλαλος των αρχαίων δραμάτων που παιζόνταν σ' αυτό το θέατρο και που έμεινε τόσους αιώνας σκλαβωμένος μέσ' στο βράχο για να ξαναζωντανέψη τώρα, ύστερα από δυό χιλιάδες χρόνια.

«Αντίστο ο Ήραϊστος, παρ' όλο που τό κάνει με μεγάλη δυσφορία, καρφώνει στερεά τον Προμηθέα στο βράχο, έτσι ώστε που να μην μπόρει να λυθή. Κι' ο άμοιρος Τίτανας μένει τώρα μόνος του, άνικανος να κάνει την παραμικρότερη κίνηση, κι' επικαλείται τους θεούς για την άδικη και σκληρή τιμωρία του. Μά δεν μένει πολλή ώρα μόνος. Έξωφρα ακούγεται από μακριά ένας ήχος όμοιος με το σφύριγμα τ' ανέμου, κι' από τις δυό μεριές ξεπροβάλλουν

οι Ώκεανίδες. Είναι δεκατέσσερα κορίτσια ντυμένα δια με θαυμάσια αρχαία φορέματα, που έχουν όλες τις αποχρώσεις τις θάλασσας, —γαλάζια, πράσινα, σταχτιά, λουλακιά—κι' άπάνω τους είναι κεντημένα ψάρια, άχιβάδες, μέδουσες, χταπόδια και δια τα είδη του θαλασσινού βασιλείου. Γιατί οι Ώκεανίδες, τι βγήκαν από τα βράχη της θάλασσας, όπου είναι η κατοικία τους, κι' ήρθαν να πρηγορήσουν τον δύστυχο Προμηθέα και να μάθουν γιατί τιμωρείται έτσι σκληρά. Και σ' όλο αυτό το διάστημα δεν μένουν άκίνητες, ούτε λένε άνονα και πεζά τα λόγια τους. Τραγουδούν τα χορικά, σύμφωνα με την θαυμάσια μετάφραση του ποιητή Γρουπάρη, τονισμένα από τον κ. Ψάχο. Και συγχρόνως χορεύουν με ρυθμικές ώραιες κινήσεις χορούς που τους έδίδαξε η κυρία Έυα Σικελιανού, άφοι πρώτα μελέτησε δια τ' αρχαία άγγελα, ανάγλυφα κι' άγάλματα. Το μελωδικό τραγούδι τους, οι ρυθμικές κι' άρμονικές κινήσεις τους, τα φορέματά τους που κυματίζουν στον άέρα, δείχνοντάς μας καλύτερα τα θαυμάσια σχέδιά τους. Όλ' αυτά αποτελούν ένα θέαμα τόσο όπτερο, που δύσκολα μπορεί κανείς να το περιγράψη.

Κι' έξωφρα στη μέση του χορού και του τραγουδιού, παρουσιάζεται ένας σεβάσμιος άσπρομάλλης γέροντας. Είναι ο Ώκεανός, ο πατέρας των Ώκεανίδων, που έρχεται κι' αυτός να παραγορήση τον Προμηθέα και να του συστήση να φανή, πιδ λογικός και να μην παρακούη τους καινούργιους κυρίους. Μά ο Προμηθέας δεν θέλει ν' άκούση τίποτε, ο Ώκεανός φεύγει λυπημένος, κι' ο Τίτανας μένει μόνος του, με συντροφιά τις Ώκεανίδες, που έξακολουθούν τα παρηγορητικά τραγούδια τους. Όταν έξωφρα μπαίνει στη σκηνή ένα φοβερό τέρας, μά γυναίκα με κεφάλι αγελάδας. Είναι η Ίώ, η κόρη του Ίνάχου, η βασιλοπούλα του Άργους, που η Ήρα τη μεταμόρφωσε σε αγελάδα και της έστειλε και τον όλοστρο, τη βοϊδόμευγα, για να τη βασανίση. Και κунηγημένη από το φοβερό αυτό έντομο, η δύστυχη Ίώ φεύγει από παντού μη βρίσκοντας πουθενά ήσυχία κι' ανάπαυση, και τέλος καταντάει έδω στον Κούκασο όπου συναντάει τον άλυσιδέτο Προμηθέα. Κι' ο Προμηθέας, που τη συμπονάει, της λέει πόσα μέλλει ακόμη να τραβήξη και της προφητεύει πως ένας δικός της άπόγονος θα ρίξη το Δία από το θρόνο του και θα λυτρώση κι' αυτόν απ' τα δεσμά του. Αυτά τα λόγια τ' άκούει ο Ζεύς από ψηλά και στέλνει τον άγγελό του Έρμη να μάθη από τον Προμηθέα ποιός θάναι αυτός που μέλλει να τον γκειμίση από το θρόνο. Μά ο Προμηθέας κρατάει το μυστικό για τον έαυτό του και δεν το μαρτυρεί παρ' όλης τις άπειλές του Έρμη. Η γη τότε τραν-

τάζεται, οι άστραπές σιχίζουν τον αϊθέρα, η βροντή άντηχει βαρεία. Οι Ώκεανίδες φεύγουν κατατρομαγμένες κι' ο Προμηθέας καταβροθρώνεται από την όργη του Δία στα Τάρταρα... Κι' η παράσταση τελώνει.

Μά η παράσταση αυτή δεν ήταν όμοια σάν κι' αυτές που βλέπει κανείς στο θέατρο. Άς ήταν ψεύτικος ο βράχος. Η Άίρφυς κι' οι Φαιδριάδες που χρησίμευαν για φόντο, έκαναν να νομίση κανείς ότι βρισκόταν πραγματικά αντίκρου στον Κούκασο. Κι' άς ήταν άνθρωποι κοινά εκείνοι που παράσταναν τον Προμηθέα και το Κράτος και τον Ώκεανό. Η ήχώ των Φαιδριάδων έκανε τη φωνή τους ν' άντηχάη σάν νάβγαίνε από στόματα θεών. Κι' ο συννεφισμένος βαρύς ούρανός έφαρι ακόμη πιδ επιβλητική την άτμόσφαιρα της τραγωδίας, κι' όταν έλεγε ο Προμηθέας:

«Όχι πιά με τα λόγια, μά ίδου άληθινά που τραντάζεται η γη, και μαζί μου κινιέται βαρό της βροντ' αντίλαλημα...»

άκούστηκε πραγματικά από μακριά το μουγγριτό της βροντής, και χοντρές σταγόνες βροχής άρχισαν να στάζουν πάνω σε θεατές και ήθοποιούς. Δεν ήταν το ίδιο με τις «Ίκέτιδες», την άλλη τραγωδία του Αισχύλου που παιχτηκε την άλλη μέρα. Ένας λαμπρός άνοξιάτικος ήλιος έλαμπε πάνω από το θέατρο, και τίποτε δεν μάς θύμιζε τώρα πιά τους «Άγριους και άπάτητους σκυθικούς δρόμους» που είχαμε δει χθές. Στη σκηνή μπήκαν τρέχοντας σάν κунηγημένες πηνήγνα νέες Αιγύπτιες με λευκά φορέματα και μαύρες περούκες, ίδιες με τις μορφές που βλέπουμε ζωγραφισμένες στους αρχαίους Αιγυπτιακούς τάφους.

Είναι οι Δαναίδες, οι κόρες του Δαγαού, που έφυγαν από την Αίγυπτο για να αποφύγουν τους γάμους τους με τους πηνήγνα ξαδέλφους τους, τους γιούς του Αιγύπτου, και έρχονται έδω στο Άργος, στην προγονική τους γη, για να ζητήσουν προστασία και βοήθεια. Τις συνοδεύει ο πατέρας τους ο Δαναός, ένας επιβλητικός άσπρομάλλης Αιθίοπας, που τις συμβουλεύει να προκυνήσουν τους θεούς που τάγάματά τους βρίσκονται μπροστά τους και να παρακαλέσουν να τις βοηθήσουν. Και σε λίγο έρχεται ο Πελασγός, ο βασιλιάς του Άργους, που ξαφνιάζεται από το πλήθος τους κι' από την ξενική φορεσιά τους, και ζητά να μάθη με ποιός έχει να κάνει.

Τότε με μεγάλη του εκπληξη μαθαίνει πως οι Αιγύπτιες αυτές, που έρχονται ως Ίκέτιδες, δεν είναι ξένες, αλλά κατάγονται κι' αυτές από το Άργος κι' είναι άπόγονοι της Ίώς, της Άργεΐτισσας βασιλοπούλας που είδαμε στον

Προμηθέα, που ο γιός της ο Έπαφος έγινε βασιλιάς της Αιγύπτου.

Και τώρα δεν ζητούν από τον βασιλιά παρά να τις προστατέψη και να μην τις παραδώση στους γιούς του Αιγύπτου, αν τις κунηγήσουν ως έδω και ζητήσουν να τις πάρουν. Αυτό τους το υπόσχεται ο βασιλιάς, και όταν άργότερα έρχεται άγριος ο Αιγύπτιος κήρυκας για να τις σύρη στο καράδι του και να τις πάη πάλι πίσω στην Αίγυπτο, επεμβαίνει ο Πελασγός και τον έμποδίζει να εκτελέση το σκοπό του άψη, φώντας τις άπειλές του όλες.

Είναι άδύνατο να φαντασθή κανείς θεαματικότερο έργο από τις «Ίκέτιδες» όπως παιχθήκαν στους Δελφούς. Ο «Προμηθέας» βέβαια είναι πιδ μεγάλος, πιδ επιβλητικός, πιδ τραγικός, μά οι «Ίκέτιδες» μαγεύουν με τη θεαμακότητά τους. Τα πηνήγνα αυτά κορίτσια, συνοδευόμενα από είκοσι άκόλουθες που στέκονταν γύρω-γύρω, ήταν χωρισμένα σε πέντε ομάδες με τις κορυφάτες τους επί κεφαλής. Και καθεμία ομάδα τραγουδούσε και χορεύε ανεξάρτητα από την άλλη, συνοδευοντας το τραγούδι της με ρυθμικές κινήσεις σύμφωνα με τα λόγια των χορικών, όλες όμως μαζί οι κινήσεις απ' τις διάφορες ομάδες αποτελούσαν ένα σύνολο τόσο άρμονικό και σφά έκτελεσμένο που κινούσε πραγματικά το θαυμασμό. Δεν έξρω τί θέαμα θα παρουσιάζαν οι «Ίκέτιδες» στην αρχαιότητα, όταν παιζόνταν ελόκληρη η τριλογία, —γιατί και οι «Ίκέτιδες» είναι μέρος από μια τριλογία — και όταν το θέατρο ήταν ελόκληρο και όχι έρειπωμένο σάν και τώρα. Αμφιβάλλω όμως αν το θέαμα θα ήταν τότε άρμονικότερο και μεγαλοπρεπέστερο από τώρα.

Την τρίτη ημέρα δόθηκαν στο αρχαίο Στάδιο οι άγώνες και χορεύτηκε ο πυρρήχιος. Άλλο άξέχαστο θέαμα κι' αυτό. Κρίμα μόνο που το Στάδιο έχει τη μά του πλευρά ελότελα καταστραμμένη, και που καταστραμμένο είναι επίσης όλο το άνω διάζωμα από το μέρος που σώζεται. Είδεμ' στο Στάδιο ώρες ώρες είχε κανείς την έντύπωση πως είχε ξαναγυρίσει πίσω στην παλιά εποχή και παρακολουθούσε την τέλεση των Πυθικών άγώνων. Τουλάχιστο όταν έκαναν την παρέλαση οι άθληται και στάθηκαν και απήγγελλαν τον άθλητικό τους έρκο αρχαία ελληνικά, και όταν ύστερα παρέλασαν οι όπλιτες τραγουδώντας το θούριο Τορταίου:

Άγετε ω Σπάρτας εόάνδρω κοδροι πατέρων πολιατών λαϊά μιν ίτων προβάλεσθε δδω δ' ευτόλμωυ άσχεσθε μη φειδόμενοι τας ζωας ου γάρ πάτριον τά Σπάρτα, κατέλαβε όλους τους θεατές μά άπερί-

γραπτη συγγίνηση, όχι άπλως καλλιτεχνική αλλά και πατριωτική. Γιατί βλέποντας κανείς όλους αυτούς τους άλικιμούς εφήβους με την αρχαϊκή στολή τους, είχε την έντύπωση πως έδλετε όχι μια θεατρική αναπαράσταση, αλλά πραγματικούς άγώνες στους όποιους λάβαιναν μέρος όχι πιά ήθοποιοί, αλλά πραγματικοί άθλητές, αντίξιοι άπόγονοι των αρχαίων των προγόνων.

Έχω την ιδέα πως αν τύχαινε κανένας από τους άναγνώστες της «Διαπάρασεως» να παρακολουθήση τις Δελφικές γιορτές, το πιδ ενδιαφέρον θέαμα γι' αυτόν θα ήταν δίχως άλλο οι άγώνες. Γιατί οι άγώνες δεν ήταν μόνο θεαματικοί, αλλά σ' αυτούς παρακολουθούσε κανείς μ' ενδιαφέρο, και με πραγματική άγωνία και μιά φορά, την έκταση κάθε άγωνίσματος. Και σ' αυτούς λάβαιναν μέρος μαζί με τους άθλητάς κι' οι... θεαται, πότε ένθαρρόνοντας τους άγωνίζόμενους πότε φωνάζοντας «μπράβο» σε κείνους που νικούσαν, πότε γελώντας με το πάθημα κανέναν που έκανε μιά ταύπη στο στήθο. Έννοείται πως τα άγωνίσματα ήταν δια κλασσικά: πένταθλο, δολιχοδρομία, όπλίτης, δρόμος. Κι' ύστερα ήρθαν οι άθλητικές παιδιές οι διασκαδαστικώτατες. Και οι πυρρήχιος που παρουσιάζε ένα θέαμα θαυμάσιο. Πηνήγνα και περισσότεροι όπλιτες με χρωματιστούς χιτώνες, με χάλκινες βαρείες άσπίδες και με περικεφαλαίες και δόρατα, παρατάχθηκαν δυο-δυο καθ' όλο το μήκος του Σταδίου κι' άρχισαν να χορεύουν άπομυμώμενοι αρχαία μάχη. Άργότερα παρουσιάστηκαν οι ίππεις, καθάλλα όλοι τους πάνω σε κόκκινα άλογα με τους ζωηρόχρωμους χιτώνες και τους μανδύες τους που άνέμιζαν στον άνεμο. Κι' άρχισαν να κάνουν διάφορους έλιγμούς, διάφορα ίππικά άγωνίσματα, το ένα φαιότερο από τάλλο. Και στο τέλος έγινε η άπονομή των βραβείων, κι' οι έλληνοδίκες με τους κατάλευκους ποδήρεις χιτώνες τους, έδωσαν στον καθένα ένα κλαδι άγριελιάς, ίδια μ' εκείνα που έδιναν στους νικητές των Πυθικών άγώνων.

Κι' έτσι τελείωσε το θεαματικό μέρος των Δελφικών εορτών, άφίνοντας μά άξέχαστη έντύπωση σε όλους τις παρακολουθούσαν, και άνοψώνοντας σε μάς τους Έλληνες το αίσθημα της έθνικής μας περηφάνειας. Οι Δελφικές γιορτές μπορούν να μάς κάνουν να καμάρωνόμαστε. Μ' αυτές θέίξαμε ότι όχι μόνον είχαμε μεγάλους και μοναδικούς προγόνους, μά ότι κι' έμεις οι τωρινοί άπόγονοί τους είμαστε σε θέση, καλύτερα απ' όλους τους σημερινούς πολιτισμένους λαούς, να νοιώσουμε το αρχαίο πνεύμα και να ναστήσουμε την αρχαία τραγωδία

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΛΙΜΝΗ ΓΑΛΗΝΕΜΕΝΗ

Λίμνη, λιμνούλα γαλιανή
μ' άπαραχα νερά,
δός μου απ' τη γαλήνη σου
λίγη γλυκειά γαλήνη
κλέφτης ο χρόνος, μ' άρκαξε
κάθε μικρή χαρά,
και στην παιδαίτη ψυχή
εφώλιασε η δόδνη.

Λίμνη, δε σε φαντάστηκα
τόσο γαληνεμένη!
μέ το σκοτάδι πάνω σου
αράχνη φράδε,
δίχως ψηξ σταθόλωτα
νερά σου νάνασαινη
κάι να κολά ως τις όχθες σου
αδύνατο το βράδυ!

Μά ένα βράδυ άπαλό
πού φώτιζε η σελήνη
και τόνεραμ σάλευε
ανάλαφα τους κρίνους,
τάραζε με το κλάμα μου
τη θεία σου γαλήνη
κι' άκουσε πρώτη, λίμνη δού,
τους παιδικούς μου θρήνους.

Τη νύχτα αυτή, που βροθήκα
σιμά σου φωτισμένη
με το γλυκό μ' άνεσπερο
τού φεγγαριού τού φως,
ένοιωσα τη γαλήνη σου
μέσ' στην ψυχή να μπαίνει,
μέσ' στην ψυχή που αλόγιζε
κρώτος καιούς κρυφός.

Μέσ' απ' τα φεγγαρόλουστα
κι' όνειρευτά σου πλάτια,
γλυπτήσαν οι νεράδες σου
σμά μου στοργικά,
κι' άφισαν τα κρυστάλλινα
και ηλιόπετα καλάντια,
πού τόσα βασιλόπουλα
πλανέψανε γλυκά.

Τώρα ξυπνά μέσ' στην ψυχή
και πάλι ο πρώτος πόνος,
και μέσα τής εφώλιασε
δπως και πριν η δόδνη,
ζητώ, ο, μού άραξε
στό κλήμα του ο χρόνος,
δός μου απ' τη γαλήνη σου
λίγη γλυκειά γαλήνη!

Κυρά της Θάλασσας

ΤΟ ΒΑΡΚΑΡΟΠΑΙΟ

Ποτέ δεν ξεχνούνται τα παι-
δικά χρόνια. Όλοι νυσταγούμε
έκείνη την ξεγνοιαστή ζωή, τα-
δολα δάκρυα και τις χαρές, την
τρομάρα και κάθε τι πού μας θυ-
μίζει, ότι είμαστε με φορά παι-
διά με τις ποδιές την καθημερινή
και με τα νερικά ρουχαλάκια
τις Κεργιακές και τις γιορτές.
Το πιο φτωχό παιδί, πού τόσο
κακοπέρασε τα παιδικά του χρό-
νια, πού τόσα μικρά δάκρυα έ-
χουσε, μεγάλος πιά θυμάται τα
μικράτα του κι' ένα δάκρυ κολά
στά μάγουλά του τ' αβλακωμένα
από τον κόπο και τον πόνο. Κι'
άν πλούσιος από φτωχόπαιδο
γίνη, κι' αν γίνη μεγάλος στον
κόσμο, με καρδιά συλλογιέται τον
εαυτό του ξυπόλιτο και κουρε-

λιασμένο, αλλά εργατικό, τίμιο,
ξυπνο.

Πάνε τριάντα χρόνια, πού στην
άμμουδιά του Νειμποριού μαζί
με τόλλα παιδιά έπαιζε κι' ο
Νικόλας, το παιδί τού μπαρμπα
Δημήτρη τού βαρκάρη. Τα βαρ-
καρόπαιδα έχουνε τη θάλασσα
σαν κάτι δικό τους.

Και μήπως δεν είναι δική τους;
Ο Νικόλας, το παιδί τού βαρ-
καρή, ήταν τότες δέκα χρονών
καλλικάρη ψηλό και καλοδωμένο.
Όποιος τον έβλεπε, τον έκανε
για δέκα πέντε χρονών και στοι-
χηματούσε ότι δεν ήταν μικρό-
τερος. Παιδί χαρούμενο, με το
πρόσωπο ήλιοκαμμένο και μ' έκ-
φοραση συμπαθητική. Ξυπόλιτο
και ξεκούφωτο, φορούσε μόνο
ένα παντελόνι κι' ένα φαντό
κουκάμιο. "Αν και τα ρούχα του
ήταν φτωχικά και μπαλαμένα,
δεν ήταν καθόλου βρώμικος, έ-
στραφτε από την καθαρία.

Κάτω από τον Τούρλο, σε μια
οκιά ξεπλωμένος, ο Νικόλας κοι-
τάζε τη θάλασσα και συλλογι-
ζότανε. "Η ώρα θάταν τρεις
μετά το μεσημέρι κι' ο Τούρλος
ήταν έρημος από κολυμπιστάδες.
Άραίοι διαβάτες περνούσαν απ' το
Νειμποριό, χωρίς να τον ενοχλο-
υνε καθόλου. "Απ' τον χειρότε-
ρο ήλιο τον προφύλαγε ο γέρικος
βράχος, κι' απ' τη ζέστη η δρο-
σερή άμμουδιά. Μπροστά του τα
βραχάκια τού Τούρλου μουρμού-
ριζαν με τη θάλασσα πού τη
γλυκοφιλούσε ο μάστιγ.

Καθώς κοιτάζε μακριά το
πέλαγο, έβλεπε τις ανταύγειες
χιλιόχρωμες πού να κάνουνε μα-
γική θυσία στη Γαλήνη, και πό-
τε πότε ένα ήδονικό ανατριχί-
ασμα της θάλασσας; τον είδοποι-
οσε ν' ανασάνη βαθιά για να
ρουφήξη τη δροσερή πνοή τού
κλάμα. Μιά βάρκα περνούε για το
λιμάνι κι' ένα καϊκι μακριά φαί-
νεσαι σαν καρφωμένο στην άση-
μένια επιφάνεια.

Πίσω στα χτήματα τα τριεζικά
ακακάπανα τραγουδάνε και το
τραγουδι τους μέσα στη μαγεμέ-
νη φύση γίνεται άρμονικό κι' αί-
θερο. Πότε-πότε κανένα γού-
γισμα σκυλιού άραίο, γιατί κι'
αυτά ξεκουράζονται. Φαίνεται το
γαύισμα μαχμουλιδίου σά να
μετάνοιωσε ο γέρο σκύλος πού
γαύιγε άδεια. Γιατί κι' αυτός
δεν κάκουα δροσιά ξεπλωμένος
κοιμάται ανάλαφρα.

Μήνας Ιούνιος, καρδιά τού κα-
λοκαιριού και μήνας της ξεκού-
ρασιάς. Είχε πάρει το χαρτί της
τετάρτης τού δημοτικού κι' ήταν
ίλιος χαρά πού τέλειωσε πια το
σκολείο. Γιατί από δώ και τριάν-
τα χρόνια, τα γραμμάτια τού δη-
μοτικού σκολείου ήταν πάρα πολ-
λά και μάλιστα για ένα βαρκα-
ρόπαιδο, πού όρα την ώρα θά
μπαρούσε μήπως με κανένα
βαπόρι, κι' αν ήταν φιλότιμο παι-
δί, θά γινότανε μια μέρα καπ-
τάνιος. Αυτό σκεπτότανε και

θυμότανε σάν άκουσμα άντίλα-
λου τα λόγια τού πατέρα του.
"Ο μπαρμπα Δημήτρη; με πρη-
φάνια συλλογιόταν, ότι μια
μέρα αυτός ο βαρκάρης θάξη γιό
καπετάνιο και γαμπρό όχι πιά
για βαρμίζοπούλα, αλλά για κο-
πέλα από καλύτερο σπίτι.

"Η ώρα θά κόντανε τέσσερις
κι' ο Νικόλας παράτησε την έξ-
πλα και τους ρεμβαμούς και
τράβηξε για το λιμάνι.
Σε μια μικρή άμμουδιά θάσερ-
ναν τη βάρκα τους και θάρχιζε
σε λίγο το καλαφόνισμα, το μτο-
γιστήριμα και θά γινότανε ή βάρ-
κα σαστή κουκλίτσα.

Ο πατέρας του καθόταν στο
καρφενδάκι τού λιμανιού με με-
ρικούς βαρκάρηδες και κοιβέν-
τιαν.

— Έλα γεια σου, μωρέ Νικόλα.
"Όρα πιά για τη δουλειά, φά-
ναξέ ο μπαρμπα Δημήτρης μόλις
άντιφωσε το γιό του.

Κι' ο Νικόλας πλησίασε τρε-
χάλα.

Τ' ΟΝΕΙΡΟ ΜΟΥ

"Η νύχτα ήταν έξαισια. "Η
τρηρήξ όρνιθιας πάνω στα κί-
ματα άφινε πίσω της μια μα-
κριά φωνηνή ουρά, όπως το ή-
νι, σά να βολιξε λυωμένο άση-
μι. Καθόμωνα στην πρύμη και
κοιτάζε τα ήσυχα νερά κι' έβλα-
πα όλα τα κρέμματα δλόγυρά
μου να φεύγουν, σά να ταξί-
δευαν σ' ένα σύννεφο στην άγ-
καλιά τού αιδάρα. Το φεγγάρι
άνετριξε φωτίζοντας τα γαλάτια
νερά τού Αιγαίου. Το μυαλό μου
γύριζε στον τόπο μου, και στη
γριάτη απ' άρώματα Λέσβου. Στο
σπιτικό πού άρισα, στους χαρού-
μενούς μου φίλους τού παγγι-
διού. "Όλες οι τρέλλες μου πού
ξανάρθαν στο μυαλό. Θυμάμαι
μιά φορά, πού κλέψαμε άπιδια
απ' το περιβόλι τού γερσο-Δημά-
ρατου μαζί με τη μικρούλα μου
φίλη, τη Βιλίτ, κι' αυτός μάς
κυνήγαγε ως κάτω, στο γαό.

Και τα παιχνίδια πού σκαρώ-
ναμε στο Φίλιππο, τού φύλακα
τού σπιτιού τού έμπορα Δημο-
κρίτου πούλειπε στην Άθήνα,
και θυμάμαι πως έξ αιτίας του μ'
έσπυσε συχνά ή πλάτη μου απ'
τη βέργα τού πατέρα, πού δε
χαράτιζε

"Όλα, όλα τα θυμάμαι και πιά
πολύ άποθυμώ τη Λέσβο μου.
Σάν τώρα μού φαίνεται άκόμα,
δσαν ο πατέρας με κάλεσε κοι-
τά του και μούρε: «Καλλία, ει-
σαι πιά άρκετά μεγάλος. Καίρως
είναι νάπορασίσουμ τι θά γί-
νεις. Είχα μήνυμα απ' τον άδε-
φό μου πού μένει στην Άθήνα
μού λέει πως εθαριστώσ θά σ'
έχει κοντά του ως πού να τε-
λειώσης τις σπουδές σου. "Η γυ-
ναίκα του, η Μνασιδία, θά σ'
έχει σαν παιδί της. Τι, λές; Εί-
ναι δημοφής ή ζωή στην Άθήνα».

Τι να πώ; Χοροπήδησα απ'
τη χαρά μου. Κι' έτρεξα νάναγ-
γελω το νέο στους φίλους μου.
"Τερερός είσαι, μούπε ο Βρασι-

δας' να φχαριστάς τους θεούς,
δλοι δεν έχουν την ίδια τύχη.
"Ο καιμένος ο Βρασιδάς! Πόσο
ήθελε να σπουδάση, θά έλα πού
ο πατέρας του ήταν φτωχός, εί-
χε τόσα παιδιά να θρέψη. Μα
τους θεούς, τον λυπήθηκα κα-
τάκαρδα. Τόν άγκάλιασα και
τούπα: «Έχε ύπομονή, Βρασι-
δά μου. "Ο Δίας, καθώς λέει ο
πατέρας, δεν άφίνει τον προκο-
μένο. Θάρξει και σένα ή σερρά-
σου». Γρήγορα τέλειωσαν οι έ-
τοιμασίες. "Ηρθε ο καιρός να
φύγω. Θυσίασα στον Δία. "Η θυ-
σία μου γίνηκε καλόδεκτη.

"Ο πατέρας μ' έμπιστεύθηκε
στον καπετάνιο τού καρφιού
ήταν Άθηναίος. Το καρφί έξ-
κίνησε. Και τώρα, καθισμένος
στην πρύμη, όνειροπόλω. Μά έά-
φνου, θόρυβος με ζόπνης απ'
τ' όνειροπόλημά μου. Οι ναύτες
έτοιμάζονταν για τη νύχτα. Οι
άντες τού Σουνίου είχαν φανεί.
Κι' ενώ ή κρήνη κάλυψε με τα
κίματα τού Σουνίου, οι ναύτες
άρχισαν το βραβινό ήμνο της
Παλλάδας. "Έκαψαν λιβάνι στο
βωμό τού καρφιού τους κι' άρ-
χισαν να ψάλλουν τον ήμνο στην
προστάτιδα θεά της Άκτινης:

"Ω Άθηνά, κάνε την πλώρη
μας γερή να στίξει τα κίματα!
Στείλε μας κριμό άγάρα στα πα-
νιά μας. Θεά δοξασιμένη, κάνε
το καρφί μιά άπόρρητο από
κάθε τριχημία. Άκουσε, ω θεά,
την παράκληση τού ναύτη, ο βα-
σιλειουσι της δοξασιμένης Άθηνάς.

"Ο ήμνος τέλειωσε κι' όλα γα-
λήνεσαν. Τίποτα δεν άκούσαν
πιά έκτός από το ρυθμικό ήχο
τού κουπιού. "Όλα σάπασαν...
"Ένας πέπλος έπεσε στα μάτια
μου και ζόπνησα... Κοιτάξα με
άπορία γύρω μου. Σά νωφισμο
μού φάνηκε το μέρος. Καλέ ναί,
τού γραφείο μού ήταν. Είχα κοι-
μηθί πάρα στην ιστορία μου!

Τι κρίμα, ήταν όνειρο!

Κουκλιάρη

ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΠΝΕΥΜΑ

"Ο Γλυκύλαος "Όνος κατέβαι-
νε ένα κατήφορο με το ποδήλατό
έξαφρα τόν σταματά ένας πόλι-
σμιαν και τόν ρωτά:

— Δεν ξέρεις ότι δεν έπιτρέ-
πεται;

"Ο Γλυκύλαος "Όνος, άπαν-
τά: — Μά... δεν ήξερα ότι ή-
σαστε έδώ.

Κόκκινο Καναρίνι

— Δός μου, θεία καρμελέες!
— Δεν έχω, παιδί μου!
Κι' ή μικρή με πεισμία:
— Δός μου κι' άς μίν έχεις!

Αλιανόμα

"Ο Τάκη, βλέποντας ένα που-
λι στην κροατία τού κήπου, βγάξει
τ' αβλαστικό πιστολάκι του
και το σημαδεύει:

— Τι κάνεις έκει, κουτέ; Το
πιστόλι σου είναι ψεύτικο! τού
λέει ο αδελφός του.

— Σούτ! τού άπαντά ο Τάκης.
Τό έξερεις έσύ και γιά πως είναι
ψεύτικο, μα τού πούλι δεν τού έξερει!

Σιφωνέ

250^{ος} ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

ΛΥΣΕΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Σήμερα, με την άρχη της Γ' Τρι-
μημίας τού 52ου διαπλασιακού έ-
τους, άρχίζει κι' ο νέος 250ός
Διαγωνισμός για τις λύσεις των
Πνευματικών Άσκήσεων πού θά
δημοσιευθούν στα διάστημα αυ-
τής της Τριμημίας, ήτοι από το
σημερινό φυλλάδιο ως το τελευ-
ταίο τού Αύγουστου.

Για τους όρους της συμμετοχής
παραπέμω στο Δ' Κεφάλαιο τού
"Οδηγού τού Συνδρομητού, και
για τα Βραβεία των διαγωνιζο-
μένων στο Ε' Κεφάλαιο. Λύσεις
πού στέλνονται παρά τους όρους,
— π. χ. σε κοινό χαρτί κι' όχι
σε Χαρτί Λύσεων απ' αυτό πού
έχω επίτηδες στο γραφείο μου,
ή δύο φυλλαδίων σ' ένα χαρτί
κτλ. δεν λαμβάνονται καθόλου
επ' όψει. Είναι χαμένους κόπος.
"Όποιος λοιπόν θέλει να δια-
γωνισθί, χωρίς φόβο να κινή
κανένα λάθος, πρέπει πρώτα να
πάρη και να διαβάση τόν "Οδηγό.

Η ΔΙΑΠΑΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΑΛΑΣΙΣ

Άθήνα, 42 όδος Ευρυπίδου,
την 4 Ιουνίου 1930

ΜΕ το σημερινό φυλλάδιο μπαί-
νομε στη Β' Έξομήνια τού διαπλα-
σιακού μας χρόνου, πού, καθώς έ-
ρετε, άρχισε πάντα από 1ης Δε-
κεμβρίου (έπομένως ο Ίούνιος, κι'
όχι ο Ίούλιος, είναι ο πρώτος μή-
νας της Β' Έξομήνιας πού τελειώ-
νε το Νοέμβρη.) Οι έξομήνιοι συν-
δρομητάί, καθώς και οι τριμημιοί,
πρέπει τώρα νάναυθώσουν τη συν-
δρομή τους. Και τους παρακαλώ
να τού κάνουν το γρηγορότερο, για-
τί στους σημερινούς χαλεπούς και-
ρούς, και με τα ταραχία έξοδα
πού έχει ή εθελουσιόλη διαπλα-
σιας, καθυστέρηση συνδρομής δεν έ-
πιτρέπεται.

"Η Ξυλάβα Δωδεκαήμερος πα-
θαίνει το έξης: Κάθε φορά πού
διαβάζει μια Έπιστολή τού κ. Φάι-
δωνος, λέει: «Αυτή είναι ή καλύ-
τερη! αυτή είναι ή κορυφή τών "Ε-
πιστολών!» "Αλλά μόλις περάσουν
έπτά μέρες και λάθη άλλο φυλλά-
διο, με άλλη Έπιστολή, λέει: «Α,
όχι! αυτή είναι ή καλύτερη, αυτή
είναι το τέλειο!» Και ούτω καθε-
ώς. Γι' αυτό, αν και της άραξε
τόσο ή Έπιστολή «Κυριακή», δεν
έχει χαρακτηριστική, γιατί εί-
σαι περισσότερο... Τι να ειπω
μας ή Ξυλάβα Δωδεκαήμερος πού
τά δυο τελευταία φυλλάδια δεν εί-
χαν καθόλου Έπιστολή; Την έξο-
τόπισαν, βλέπετε, οι έντυπώσεις
από τούς Δελφούς της Δ. Γεωργίας
Ταρσούλη. "Αλλά είναι τόσο θ-
ραξες, τόσο άδιαφέρουσες, πού κα-
νένες, πιστερώ, δεν θάχη παραπάνο.

Βασίλισσα της Νύκτας, πολύ
μού άρεσε το γράμμα σου για τις
έθνηδες έορτές πού έγιναν στην πό-
λη μας. "Αν ήταν μάλιστα με πιά
ζωηρό μελάνι γραμμένο, να μη μού
κουραζή τα μάτια, ή απόλαυση
μου θά ήταν τέλεια... "Όσο για
το κομμάτι πού σκέπτεσαι να γρά-
ψης για τούς "Ηρώες τού Άγώνα,
δεν σε συμβούλευα. Αλλά είναι θέ-
ματα πολύ δύσκολα, πού άπαιτούν
και γνώση και τέχνη μεγάλη. Για
τη Ξυλάβα να προτιμάς απλοστο-
ρα, εθελώτερα, της καθημερινής,
να ποίμε, ζωής. Στο Σχολείο βέ-
βαια, για έθελούσιους, σάς δίνουν και
θέματα Ιστορικά, φιλοσοφικά, κοι-
νωνικά, άνωτερα των δυναμειών σας.
"Αλλά μια σχολική έκθεση άρκει να
είναι σχετικώς καλή' ενώ ένα κομ-
μάτι για τη Ξυλάβα πρέπει να είναι
το λιγότερο δημοσιεύσιμο. Και
για να είναι δημοσιεύσιμο, το θέ-
μα πού δεν πρέπει να υπερβαίνη τις
δυναμεις τού άρχαίου λογοτέχνη.

Και το δικό σου γράμμα, Φρόνη,
το διάβασα με μεγάλη δυσκολία,
άλλα δεν παύησα. Σε συγχωρώ και
πού άργησες να μού γράψης. Είπα
στον κ. Φαίδωνα την «άπορία» σου
κι' εύχαριστώσ σου άπανά: Πρα-
γματικώς, ατέλις οι προλήψεις κι'
οι βασισαιμονίες, — πού δυστυχώς
δεν τις έχουν μόνο άνθρωποι τού
λαού, — είναι μεγάλο εμπόδιο στον
πολιτισμό. "Η έξομήνιοι όμως της
παιδείας τις έξαλείφει λίγο-λίγο,
και με τόν καιρό θά εξαφανισθούν.
Σό βέβαια, σά γραμματισμένη και
λογική, δεν πρέπει να πιστεύης τί-
ποτ' απ' αυτά: αλλά πάλι χρειά-
ζεται προσοχή, να μην εξερεθίζης
τοχόν με τόν τρόπο σου ή με τα
λόγια σου εκείνους πού τα πιστεύουν.

"Ο Παρανοστήσιος μού γράφει
για τη μεγάλη ετυχία πού είχε
αυτάν τον καιρό, να δεχθί μικρούς
παλιούς συμμοθητές του από τας
Πάτρας, πού ήσαν στας Άθήνας
για να ίδουν τάρχατα άθάνατα μνη-
μεία: «Ποιά γρηγορητική συγκίνησή
μ' έπιασε στο πρώτο άξωρο συνα-
πάντημα, πόσο γλυκά ήταν εκείνα
πιά θυμιάσαί, και πόσα όφρατα
περιστατικά της μαθητικής μας ζωής
ξεθάφτηκαν από τη σκόνη των πα-
ρασιμένων... "Όταν μπήκαν πάλι
στον ηλεκτρικό για να φύγουν, μού
φάνηκε πως πήραν μαζί τους κι'
ένα κομμάτι της παιδείας μου εκεί-
νης ζωής. Τώρα θά την εξακολου-
θήσω στας Άθήνας, σά έβον τόπο,
με παιδία πού δεν θά έβρω άκόμα,
κι' έχω ένα βάρος, μια λύπη στην
καρδιά...» "Ε, και τα παιδία τών
Άθηνών θά τή γρηγορήσ ο φίλος
μου, και σό λίγο θά τάχαπά κι' αυ-
τά σάν τα παιδία τών Πατρών, πού
τόσο τόν χαροποιήσαν με τόν έρ-
χισμό τους, και τόσο τόν λύπησαν
με την αναχώρησή...

"Η Έρημ Αρόσου, σχετικώς με
μιάν άπάντησή μου στην "Ενδοξη
Σημεία, μού γράφει ότι κι' αυτή
προτιμά τις καθημερινές από τις
Κυριακές, πού είναι «προσερη πη-
χυνικές» χωρίς συντροφιά και χωρίς
έργασια. "Από τούς μήνες πάλι,
προτιμά ήχι το Μάη όπος ή Άδύνη
Ρόδου, άλλά τόν "Οχτώβρη. "Όλος
ο κόσμος, λέει, χαίρεται την ένοι-
κή, και μόνο αυτή τού φθινόπωρου.
Και τρίτη προτίμησή της "Έρημ
Αρόσου, από το σινεμά - παρ-
λάσιν, πού πήγε κάρπισσο φορές,
προτιμά τή έλθινύ θεάτρο πού δεν
έχει σύγκριση. "Έχει μάλιστα κι'
έναν καιμό, ότι ποτέ ως τώρα δεν

έτυχε να ιδή στο θεάτρο έργο τού
κ. Ξενοπούλου, γιατί πάντα τά κα-
λοκαίρια λάιπει απ' την Άθήνα.
Κι' ούτε φάτος θά ιδή, γιατί ο θια-
σος της «Ελευθερίας Ελληνής» πού
έπρόκειτο να καίξη τόν «Ποιολά-
ρο», — ναι, μια διασκευή τού «Άν-
τάρτη», — φεύγει σέ λίγο για πα-
ριόδια. "Ας κρήνη λοιπόν την έρ-
ρεψή της για το "Εθνικό θεάτρο,
πού αυτό θά καίξη χειμώνα - καλο-
καίρι.

Πολλά ένδιαφέροντα, μού γράφει
και το "Αστράπύβροτο. "Ιδού μερ-
ικά: Στην Άγγλία βγαίνει ένα πε-
ριοδικό, το «Τοκσπερς' Τζόρναλ»,
πού είναι 102 χρόνων. Και μού έβ-
χεται να το φτάσω... Χάρηκε πολ-
ύ πού ή Δορελάί θά μάς κινή το
Σήμα. Τελευταία πήγε στη Μυτι-
λήνη όπου είναι τόσα διαπλασια-
πούλα. Κι' αν είχε το Σήμα, πό-
σα θά γυρόριξ; "Αστόσο, από πέρ-
ου το κλοκαίρι πού άρχισα τόν
"Αλληλογραφία του, απέκτησα 400
γράμματα, 120 κάρτες, 66 τετρα-
διά Μ. Μουσικών και... 42 πι-
στοδες φίλους σέ διάφορα μέρη τής
"Ελλάδος και τού "Εξωτερικού! "Ό-
σο για τη Συλλογή Γραμματισή-
μων, μπορεί νάπισταθί, έμ μέρος
μου, με καθ' έμπιστοσύνη, πός τόν
κ. Στέφ. Ι. Μακρομητάλον, διαβυν-
τήν τού περιαιδικού «Φιλοτάξια»
όδος Κνωστ. Παλαιολόγου 44-Β,
Άθήνας. Θά τού έόση τις καλύτε-
ρες πληροφορίες.

Νεράϊδα τού Γαλαύ, έλαβα τη
σημιασσή σου, πού θά την προ-
σέσω στο πούρημα σου εκείνος, αν έ-
κρίθι, δεν τού διάβασα, βλέπετε, άκό-
μα. "Γιατί σού άπορρίπτω τώρα ποιή-
ματα, ενώ πρώτα σού τά ένεύρινα
έλα; Νομίζω ότι κάθε φορά λέγω
για πού λόγο. Και συμφωνώ μέν,
ότι όλοένα μπαίνεις να στοιχουργίς
καλύτερα, δεν άρκει όμως πάντα
ή καλή στοιχουργία. Γενικά τούτο
πρέπει να έέρης: "Όσο προχωρεί
κανείς στην τέχνη, όσο άπομακρύ-
νεται από τούς άρχαίους και τούς
πρωτοπαίρους, τόσο άσπυρότερα
κρίνεται. Κι' έτσι πρέπει.

Μά κι' έγώ, Σαρδανάπαλε, δεν
βρίσκω ότι ο Ερωπαίος θά μάθαι-
ναν πολύ πιά εύκολα τά "Ελληνικά,
αν τα γράφαμε με το Λατινικό Αλ-
φάβητο. Μόνο τα κύρια όνόματα,
πού θανάφερε ένα βιβλίο, θά τή
ένφώνησαν άμέσως. Και πάλι όχι
έλα. Γιατί αν έβλεπαν π. χ. Dar-
winos, δύσκολα θά μάντευαν ότι
είναι ο Darwin τους... "Εγώ πο-
τέ δεν είπα ότι πρέπει να εισαχθί
στη γλώσσα μας το Λατινικό Αλφά-
βητο' είπα μόνο ότι είναι μια ιδέα
συντηρητική. Και τη συζητούμε...
"Εκείνο πού θά ήθελα έγώ, και πού
το βρίσκω άναγκασιότατο, — και πού
έδ εύκολο να γίνη, — είναι να εισα-
γάγουμε στο αλφάβητό μας τρία
σύμμετρα σημαδεμένα με τέλεια ή
κοκκία, δηλαδή το β, το γ και το
δ, για να παρασταίνουμε μ' αυ-
τά τα β, γ και δ, και ν' άποφεύ-
γουμε έτσι τα μπ, τα γκ και τά ντ
εκείνα, πού τόσο άσχημίζον και
δυσκολεύουν τη νέκ γραπτή μας
γλώσσα. Π. χ. αντί μπάμπα, ντό-
να, γνάφα, να γράφουμε βάβα,
δόννα, γάφα, με τέλειες από πάνω
ή από κάτω από το β, γ και δ.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

"Απορρίπτονται: «Στη χαμέ-
νη μου άδελφούλα» της Κυρά-
Φροσύνης. "Αν εξαίρετες κανείς την
αστεία, άλλά συγκλητική έκείνη
παιδική προσηγορία, όλα τα άλλα
είναι κοινά και γράφονται στερεό-
τυπα σγεδόν σ' αυτό το θέμα. — "Η
μετάφραση από το άγγλικό της Ή-

Για το άλλο πού μού γράφεις, δεν
έβρω τίποτα. Κάποιος διασκεδάσει
ίσως, γελώντας τούς κούτους.

Κανένα παράπονο δεν έχω από
ένα. "Επειρωτική Δεσφ. Έβρω πό-
σο μ' αγαπάς, και έβρω άκόμα,
πως αν δεν ξεπαθώσες ως τώρα
χωριστά, βοηθήσες τούς άλλους να
ξεπαθώσουν, γιατί πολλά παιδία
έκαμες να μ' αγαπήσουν με τα κα-
λά σου λόγια. Τό σονέττο, κα-
θώς και τα τριολέττα, και τό
ροντό ή ροντό έλλο, και άλλα
πολλά, είναι συγκοιργικά είδη, πού
το καθένα έχει φηριμένο άριθμό στί-
χων (δεκατέσσερος π. χ. το σο-
νέττο) κι' ιδιαίτερους κανόνες κα-
τασκευής. Τούς κανόνες αυτούς δεν
είν' εύκολο βέβαια να σού τούς δώ-
σω εδώ. Μπορείς όμως, αν θέλης,
να πάρης με «Στοιχουργική», — τού
κ. Βουτιερήδη π. χ. ή τού κ. Σταύ-
ρου, πού βγήκαν τελευταία — και να
τούς βρής δίπλω.

"Η Μεγάλη "Ελλάς, πού μελετά
τόσο τής Γραφής, μού γράφει ση-
μαρα για τόν άπόστολο Θωμά εβ
άφορισμός της "Επιστολής τού κ.
Φαίδωνος. Ναι, λέει, άδικα έβγα-
λε ο καιμένος τίτομα τού «απί-
στου», όχι μόνο γιατί ήταν τυχερό
του να λεύη την ήμερα πού προ-
τοπαρουσιάσθηκε ο άναστημένος Χρι-
στός στους μαθητές του, παρά για-
τί και όλοι αυτοί, στην άρχή, έ-
δειξαν την ίδια δυσπιστία. Και άνα-
φέρει τόν Πέτρο, τόν "Ιωάννη, κι'
έλα τα χωρία τού Έθαγγέλιου πού
μαρτυρούν πόσο δύσπιστοι φάνηκαν
κι' αυτοί, κι' άλλοι, όταν άκού-
σαν από τη Μαγδαληνή και τις
Μυροφόρες το θαύμα της Άνάστα-
σης. — "Όσο για την «άλλαγή της
γλώσσας», άς μη φοβάται. Κι' ά-
καθήμενός να γίνη ο κ. Ξενοπού-
λος, δεν θά έπιζητήση την προ-
ματοποίηση της, γιατί δεν είναι
όπερ τού λατινικού αλφάβητου. "Αλ-
λά στες άλλες "Ακαδημαϊκοί έ-
χουν αυτή την ιδέα. Τή συζητούν
μόνο... άκαθήμενός.

Δεν πιστεύω, Σιφωνέ, να είναι
τόσο κακός ο κόσμος. "Ενα άνάτη-
ρο παιδί, πού έργάζεται κόλας, ό-
λοι θά τού λυπούνται και θά τού συμ-
παθούν, όπως και σό, πού το είδες
και τή Λυπηρήδες τόσο. Και θά τού
περιποιηθούν παντός και θά τού κώ-
νουν, όσο μπορεί, να ξεχνη τή δι-
στυχία του. Οι καλοί άνθρωποι είναι
περισσότεροι απ' όση φαντάζε-
σαι, και πού πιά σπάνια τα τέρατα.
Πού είναι ίκανά να περιφρονήσουν
ή να χλευάσουν ένα άνήπυρο παιδί
πού πάει στη δουλειά του με δεκα-
νίκια... Θά πώ στη Μαρία Βου-
γιουλάκη, στη Άλλα Καρακάλου
και στην Έλένη Ζαφροπούλου πό-
σο σού έρασαν τα τελευταία τούς
δημοσιεύματα, και μάλιστα το «Τα-
ξίδι στον Ουρανό», πού σού φάνηκε
πως ήταν γραμμένο για σένα...

